ՏԱՐԻ 45ՐԴ ԹԻՒ 250 Կ. ՊՈԼԻՍ, 8/21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 13 ԶԻԼՔԱՏԷ 8 ՇՈՒՔՈՒԱԹ 1317 ՈՒՐԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS E. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ե. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճաssէսի, 38

Ձեռագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره خصوصه

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԸ

Ի՞ՆՉ ԵՂԱՆԱԿՈՎ ՊԷՏՔ Է ԸՆԵԼ

Ընթերցման կարեւորութեան վրայ չէ՛ որ պիտի խօսինք, այլ թէ ի՞նչ կերպով պէտք է ընել զայն ուղղակի օգտուելու համար անկէ։

Գրքերը չեն կրնար երբէք ընութիւնը դիտելուն տեղը բռնել, բայց կ'օգնեն այս դիտողութեան. կը հայթայթեն գաղափարներ զորոնք ընթերցողը կրնայ ապա ճշդել անձամբ։

Կարծիքները, այս, ինչպէս նմանօրինակ պարագաներու մէջ, դժբաղդաբար, չատ սխալ են։ Հաղուագիւտ են այն աշխատողները՝ որոնք ջիղեն կ'երթալ։ Մինչ կը լսէք որ չոր կ'երթայ։ խրատը կը տրուի ուսումնասէր պատանիներու. անհեթեթ խրատ, քանի որ ընթերցումներու մեծագոյն մասը անվրէպ յառաջ կը բերէ մտքի տեսակ մը ընդարմացում. միւնոյն բանը պիտի՝ ըլլար եթէ արտօնէինք մէկն ուտելու ամէն բան և առատօրէն.—ո՛չ, աւելի կ'արժէ քիչ ուտել և մարսել կերածը. պէտք է քիչ ուտել և միայն ընտիր կերակուրներ, որոնք կը ՀՈՐՈՅՆԷՆ մեզ, բայց չեն ԾԱՆՐՔԷՆԵՐ մեր բարոյականը։

Նոյն բանը կարելի է ըսել նաև ընթերցման համար։ քիչ կարդացէք, պատուականը, ընտիրը միայն կարդացէք և մարսեցէք ձեր կարդացածը։ Ցիշողութիւններդ բառերով մի՛ ծանրաբեռնէք, բայց ընթերցմամբ աւելցուցէք կեանքին ու իրականութեան մասին ձեր ունեցած հմտութիւնը, որպէս զի ընթերցումն ըլլայ հիմնապէս ՆԵՐՔՈՐՅԱԿԱՆ ԽՐԱԽ մը, և. հեղինակն ըլլայ հակառակորդ մը, որուն իւրաքանչիւր հաստատական խօսքերը պիտի ստուգէք, առաջնութիւն տալով միայն այն ճշմարտութեանց որոնք ձեզ անվիճելի պիտի թուին և հաստատած՝ ձեր փորձառութեան մէջ։

1. — Ի՞նչ պէտ է կարդալ. — Ըստ բաղդին կատարուած ընթերցումներ միտքը կ'ընդարմացնեն միայն, առանց զայն կազդուրելու. միջակ կամ յոռի գրքերը, անհունապէս աւելի բազմաթիւ են քան լաւագոյնները. ուստի բարեբախտ համարելու էք զձեզ երբ կարենաք այս վերջիններուն պատահիլ։ Առաջինները պիտի գրգռեն ձեր երեւակայութիւնը առանց օգտակար ըլլալու ձեր զարգացմանը։

Պէտք է կարդալ ուրեմն մէթոտով, կարգով, և որոշ մտադրութեամբ մը։

Պէտք չէ երեւակայել թէ մարդ աւելի ուսեալ կ'ըլլայ շատ մը գրքեր լափելով, ընդհակառակն յիշողութիւնը կը փթանայ ոչ համմետական նիւթերով։ Աշխարհի մէջ շատ քիչ նախնական կարծիքներ կան չմտածուած. գրքերը, մեծ մասով ընդօրինակութիւններ են, որոնց մէջ գրեթէ միեւնոյն մտածումներն ու իրողութիւնները կրկնուած են, այնպէս որ, մանկավարժութեան մէջ, զոր օրինակ, եթէ մարդ ունի ընտիր գիրք մը, պէտք չունի տասներեքներու։ Իւրաքանչիւր գիտութեան յատկացուած միակ երկասիրութեան մէջ, կարելի է գտնել գրեթէ ինչ որ գիտցուած է մէն մի գարմիջոցին նոյն նիւթին վրայ... Գրչէն դէօռաշրջիկները քիչ կարծիքներ կը հաւաքեն շատ կարպալով։

Օժտեցէք ուրեմն ձեր ընթերցումները սակաւաթիւ, բայց ընտիր ու պատուական գրքերով։

2. — Ի՞նչպէս պէտ է կարդալ. — Մարդ կը կարդայ իւրացնելու համար կարդացածը։ Ցիշողութիւնը կը պահէ ուրեմն յիշատակ մը. 1º եթէ կատարելապէս յստակ է. 2º եթէ դրդռած է ուշադրութեան ներքին ոյժերէն. 3º եթէ յաճախակի հարցուած է։ Առաջին երկու պայմաններէն մէկը կրնայ բաւել, բայց երեքն ալ, ընդհանրապէս անհրաժեշտ են։ Յաճախ առաջին երկուքը կը չփոթուին. մեր կարծիքները այն ատեն միայն յստակ կ'ըլլան, երբ ճիգ մը կ'ընենք, զանոնք յստակ ընելու։ Ահա այսքան՝ յիշողութեան համար։

Ընթերցումն օգտակար ըլլալու համար, պէտք է որ, բաց աստի, մարսենք հեղինակին գաղափարները, պէտք է զանոնք էՖՈՐՔԼԻՆԷ, փոխարկենք զանոնք մեր մտքին։

Սկզբմամբ ընդունելով ասիկա.

Պէտք է սկսիլ կարդալու, ինչպէս կը սկսինք աղօթելու։

Պէտք է չանալ ի վեր հանելու նիւթին օտար պատկերներն ու մտածումները, որպէս զի կարելի ըլլայ մտքին հայեցքը դարձնել միայն մէկ կէտի վրայ. պէտք է դուն գործել կարդալու իւրաքանչիւր պարբերութիւնը՝ անկէ ճշմարիտ տպաւորութիւն մը ստանալու պայմանաւ. պէտք է զօրեղ ճիգ մը ընել արգիլելու համար ամէն օտար գաղափարներ, որոնք կուգան վերացընել զմեզ մեր կարդացած ժամանակ։

Ցետոյ չանացէք ըմբռնելու շղթան գաղափարներու՝ որոնք պարբերութիւն մը կը կազմեն, յետոյ շղթան այն գաղափարաց՝ որոնք գլուխը կը կազմեն։

Պէտք է յառաջանալ յամրօրէն և հաստատ քայլերով։ Մարդիկ ընդհանրապէս կը մտածեն բառերով, դուք պիտի տեսնէք յստակօրէն և մանրամասնութեամբ, պատկերներն ու գաղափարները զոր բառը կ'արթնցնէ ձեր մտքին, կոչում պիտի ընէք ձեր յիշողութեան, պիտի քննէք թէ հեղինակն ունի՞ իրաւունք։ Ընթերցման այս չրջանայեաց քննութեան միջոցին է որ առաջարկուած գաղափարաց զուգորդութիւնը կը կատարուի. ան կը դադրի այլեւս օտարոտի ըլլալէ, ու կը հիմնուի ձեր միւս կարծեաց վրայ, ձեր բոլոր փորձառութեան մէջ։

Ցետոյ գլուխ առ գլուխ և գիրքը գոցելով պիտի համառօտէք ձեր ընթերցած հատուածը։ Ձեր ամփոփումը, զոր գրի պիտի առնէք հակիրճ կերպով, երեք առաւելութիւններ պիտի ունենայ. 1º Ձեզ պիտի ստիպէ ճիգ մը ընել տալու ձեր յիշողութեան՝ ուր զբիւրապէս պիտի քանդակուի ձեր ընթերցումը։ 2º Այս ամփոփումը ընտիր ապացոյց մը պիտի ըլլայ ձեզ, ապահով ըլլալու համար թէ լաւ կերպով ըմբռնած էք շարունակական գաղափարները։ 3º Գրուած այս ամփոփումը —զոր յաճախ պիտի կարդաք մինչեւ որ զայն ամբողջապէս ըմբռնէք,—պիտի արգիլէ մոռացումը՝ կրնելու ձեր յիշատակները և հոն «ծակեր բանալու։

—Բայց այսպիսի դրութեամբ մը, առարկուի թերեւս, քիչ գրքեր պիտի կարդանք.—Կարդալը ոչինչ է, ի մտի ունենալն է անհրաժեշտը։ Արդարեւ գեղեցիկ յառաջացում արագաբար կարդալով հարիւրաւոր հատորներ։ Ի՞նչ օգուտ սակայն այս ընթերցումէն, երբ անկից ոչինչ կը մնայ մեզի, բայց եթէ մտքի յոգնութիւն մը։

Սեպացի և մեթոտաւոր ընթերցումով մը ամէն օր կ'աւելնայ ձեր հմտութիւնը, ձեր փորձառութիւնը կը ճոխանայ,—յիշեցէք պատմութիւնը կերիային, որ կեանքին մէջ, իր յամբ բայց տեւական յառաջացումով, կը յաղթէ նապաստակին, իր արշաւի միջոցին, — խորհրդածեցէք անգամ մը կատարուած այս փոքրիկ ստացումներու անագին հետեւանքներուն վրայ. Բարիզ չմնաւեցաւ, դարերու ընթացքի միջոցին, քար քարի վրայ դրուելով. և երկաթագիծէ երկաթագիծ երկարելով է որ գլուխ պիտի հասնի այն անսահման գիծը՝ որ Բեթերսպուրկէն պիտի երկարի մինչեւ Սիպերիոյ խորերը։ Ա՛յն միայն տեւական է որ կը կատարուի տակաւ առ տակաւ։ Ընթերցման մէջ ամէն օր պէտք է ջանալ ձեռք բերելու վերջնական ստացում մը. այն միայն է անհրաժեշտը։

Բարեկամ մը, ջերմ հեծելանուագողը, աճապարանօք ընթերցումներու մէթոտը կ'անուանէ «գրքերուն մէջէն pédaler (1) ընել» — բայց մանաւանդ ընթերցման միջոցին է որ հեծելանուագողը՝ որ «կը գլուորի, մամուռ չի բռներ։ (2) Մ.

ԸՍԷՔ, ՏԷՐԸ ԲԺՇԿԷ

Կը տեսնեմ որ ժամանակին իրեն հրաւարակով տուած հարուածս(*) սատիկ եղած ու անոր աղդեցութիւնը մինչեւ իր զդայուն մարդու սիրտը կապուտցուցած է՝ երբոր ասոր ելեր կը ճուայ, ճիշտ վիրաւոր մէկուն պէս, ուրուն քով հաւասքը խո՛ր է կաղմուած իր սպին անբուժելի հանդամանքին, և որ «թապէլ թապալ» կ'ուզայ կրած ցաւէն ու կսկիծէն։

Ադ պարոնին քանդէլ մը ըլլալուն համոզուած կա՛յ եղեր ուրիշ մըն ալ, որուն ուղղած իր վերջին խենդ ու խելառ ու անկշիռ խօսքերուն միջանկեալ՝ իս ուս կ'ակնարկէ ձեւով մը, խեղճը՝ անգիտակցաբար՝ իր դատապարտութիւնը չեշտելով անձնապէս. և կը խորհիմ թէ մեր երկուքին ակնարկը ինքնին չա՛տ իսկ է ցախերու մէջ [illegible] չանուող անչափ սունկի մը վրայ։

Մեղքս կ'ուգան մինակ իրենց սրխանքին մէջ յարատեւելու յամառութիւնը ունեցող նման սխալակները, ու կրկի՛ն ցաւալի պարագայ որ — լրագիրով — աղէկ հանդրուան մը ունին իրենց տրամադրութեանը տակ, որով կը շփանան եւ հետեւաբար կ'անդամալուծուի իրենց ունեցած կտոր մը կարողութիւնն ալ ու ապագային կանուխ կամ ո՛ւշ փչրուելու վտանգին կ'առաջնորդուի։

Եւ մեր ակնարկած պարոնը, բնական անամտութիւնով, չընդունիր իր մէկ գրութեան — հիմակու հիմա Ա՛նէ մինակ — ուրիշին սեփականութիւնը ըլլալը. կը ծիծաղիմ իր հովկուլի դեր առած ըլլալուն. և ատիկա խնդրել մը չէ՞ լնձմէ որ աս երկրորդ անգամը ըլլալով պարապիմ իրմով ու նաեւ քիչ մը թուքով իր ճակտին փակցընեմ հեռաւեւալը. —

1. — [ԲՆԱԳԻՐԸ]

ԱՍՈՒՈՒՈՒՆԵՐ

Ա.

«Հարդարտ և անծալ, ջուրը կը փռուի — աւազանին մէջ, անշարժ, քնացած. — ոչ կնճիռ մը մեզմ, ոչ փոթ մը հովի, — ոչ առարկայի մը ցոլքն անդրադարձ։

«Եւ անա քար մը, մանկան մը ձեռքէն — կ'ինայ, կը ծակէ ջուրը միապաղաղ, — այր վերքէն վրճիտ չիթեր կը ցատքեն— և ուր չրջանակք գծուին լայն, խաղաղ։

«Բայց չրջանակները կը ծաւալին — ու կը նուազին, եւ չիթերն ալ չուտ — կը թափին նորէն գոգն աւազանին. — նորէն կը քնանայ ջուրն իր քունը ցորտ։

«Բ.

«Իր պատուհանին աղջիկ մը յեցած, — անտարբեր աչքով դուրսը կը նայի, — միտքը պարապին մէջ թափառած, — իր կուսութեան մէջ հոգին ամայի։

«Պատանի մ'ադուռը՝ փողոցէն կ'անցնի—ընդհարելով չեչտ նայուածքը սեւեռ — անոր նայուածքին. սարսուռ մը գոլանի — կոյսին հոգւոյն մէջ բաբախէ թեւեր։

«Կ'անցնի եւ անհետ կ'ըլլայ պատանին. — սարսուռին թափի կը յաջորդէ սուր, — մոռացումն ապա կու գայ վերսին. — և նորէն հոգին կը նիրհէ թափուր։

«ԹՐԹՌՈՒՄՆԵՐ»

Տպգր. 1892

2.—[ԲԱՆԱԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ]

ՄՈՌԱՑՈՒՄ

«Լրճակին ջուրը հանդարտ ու անծալ,— վէտ վէտ կը խայտայ ցոլմունքովն անվերջ — արեւուն լոյսը բիկ բիկ ոսկիներ—կարծես կը ցանէ անոր ծոցին մէջ։

«Պզտիկ տղայ մը, միամիտ, սիրուն,— քար մը կը նետէ անոր մէջ անվախ,— կը պատռէ քօղը, այդ ջուրին անհուն— յուզուած կը դողայ լրճակը խաղաղ։

«Ցուզմունքը երկար չէ՛ այդ լրճակին,—ալիքներն կը լմնին անհետ,— Հանդարտ կոյս քօղը կ'իջնայ վերըսին— ու իր խոր քունով կը նիրհէ յաւէտ։

* * *

«Իր պատուհանին վերը առանձին —աղջիկ մը նստած տխուր կը գիտէր —կը դիտէ հանդարտ պարապն անհունին, ու սիրտը թափուր մեղմիկ տրոփէ։

«Կայտառ տղայ մը փողոցին վարէն— երգելով կ'անցնի, հանդարտ, անվրդով,—Անուշ նայուածք մը, նետէ դէպ ի վեր,— կ'ապրի աղջիկը, աչքէն հոգեթով։

«Պահիկ մը սիրտը կ'ըլլայ տակն ու վեր— պզտիկ հաւաչ մը բերնէն թռչ, ա՛խ,— կ'երազէ քիչ մը, բայց մտածումներ —կուգան մոռցընել այդ սէրը խաղաղ։

Լաս., թիւ 22, 1901

«Ե. ՓՕՐԹՈՒԿԱԼ»

Լմնցա՛ւ։

Հիմա, պատէ պատ զարնուիլ ու անձներնիդ գէշ մը վիրաւորել ինչո՞ւ կ'ընէք, երբոր ձեր հեղինակութիւնն պնդած սա պարզ բանագողութեան սասնկով լուծում տալուս դուք կամովին հրաւիրեցիք իս՝ նախապէս, կարծելով թէ ադ բանը ընելու, կամ հետեւընդ խօսելու չափ մարդավարի չե՞մ։

Աւելին գրելու տեղը չի կայ ա՛լ, սիրելիս։

Զմեռուընով, մեր Սօխմարէն գաւառի պաղ ջուր լեցուցած եղայ գլխընուդ, ինչու որ նոր հիւանդութենէ մը վարակուած էիք, ու չափէն անց ալ ջերմի ենթակայ։

Տէ՛ր ըմշէ։

Պարոնէդ՝ ՄԵԼՔՈՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Պուպրիկներու վաճառատեղիի մը մէջ։

ԿԻՆՔ.—Պուպրիկ մը կ'ուզեմ, որ ունենայ երկայն չրջազգեստ մը, նեղկուկի գլխարկ մը և ոսկեզօծ բարձր ներքանոներով կօշիկներ։

Վաճառողը.—Տիկին, սա ձեր ըսածներէն ուրիշ տեղ կրնաք գտնել. մենք, պարկեշտ պուպրիկներ կը ծախենք միայն։

* * *

Կին մը, որ ամբաստանուած է իր երիկը թունաւորած ըլլալու յանցանքով, դատարան կը հանուի։

Երիկը, դարմանուած, արդէն իսկ բժշկուած է կատարելապէս։

Նախագահը.—Ամբաստանեա՛ն, ի՞նչ պիտի ըսէք ձեզ արդարացնելու համար։

Կինը.— Ինքզինքս արդարացնելո՞ւ համար, պիտի խնդրեմ... դիպուածութիւն մը երկանս վրայ (։։։)։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ (42)

ԿՈՐՈՆ

ԺԱՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՉԻՐԸ

Ք.

ՔՆԱՐԶԻԿ ԱՂՋԻԿԸ

Շատ գոհ էր... հարկաւ, Պուլվար Տիտոօի օթէլին մէջ վարձած պզտիկ սենեակին մէջ, պէտք եղած ժամանակը պիտի ունենար ուզածին պէս ազդելու աղջկանը վրայ և բոլոր պէտք ունեցած բաները իմանալու։

Գտաւ Լբրիչը և անոր հաղորդեց բոլոր բրածները.

—Ա՛ս, պատուական բան է չիտակը, պոռաց ոսոիկանը... Ինչ-որ չիկ հակառակ իր կամքին... աղուո՛ր բան... կրնա՞մ տեսնել այդ բանը։

—Բայց անշուշտ... նոյն իսկ կը վախենամ որ տեսնէք։ Աւելի աղէկ է որ այդ տեսարանը իր վրան ունենայ։

—Ուրեմն իրաւցնէ կը կարծէք որ պիտի խօսի՞... բայց պարոնէ՞ն...։

—Թող ընէ ուզածը, երբ ատենը դայ, ի՞նչ ալ ընէ, չպիտի կրնայ արգիլել աղջիկը որ հրամայած տեղս չի գայ...։

—Կը կարծէ՞ք։

—Վստահ եմ։

—Բայց ապշեցուցիչ բան է ատիկա... իրաւոր, ինչ աւելի կ'արժէք, պարոն Տէրվալ։ Սակայն, պիտի թոյլ տաք որ քիչ մը ատեն գոնէ դրանը քով նստիմ... Ալիքէտ կրնայ անոր կուտէն գալ, և երբ տեսնէ որ կասաւորուած օթէլէ մը ներս կը մտնէ, հաւանական է որ ամէն բան աւրէ...։

—Ա՛յո՛. իրաւունք ունիք։

—Հարկաւ... բայց թեւերը պիտի կոտրեմ այդ անպիտանին։ Կրնա՞մ պզտիկ պոխէ մը ալ տալ...։

—Թոյլ նոյն իսկ։

Երկու մարդիկը ճաշեցին մօտակայ ճաշարան մը, ուր խօսակցութիւնը բնականաբար հիպնոտականութեան չուրջը դարձաւ։ Տէրվալ ոսոիկանին պարզեց բոլոր այն առաջին խարխափումները զոր գիտունները ունեցան այս ծագումը տակաւին անծանօթ եղող երեւոյթներու առջեւ։

—Ու ե՛ս, ըսաւ Լբրիչ, որ կը կարծէի թէ բոլոր այս բաները զուտ չաղակրատութիւններ էին...։

—Իրաւ, չաղակրատները օգուտ քաղած են այս հրաշալի խնդիրէն, բայց վաւերական, գիտութենէն հաստատուած եղելութիւններ ալ կան։ Եւ արդէն քիչ ատենէն պիտի տեսնէք...։

Ժամանակ անցնելու համար չրջան մը ըրին շաքարահացի տօնավաճառին մէջ։

Ժամը իններն խրախճանքը իր գագաթնակէտին հասած էր։

Լբրիչ ու Բօպէր Մարսէյլի կրկէսը դարձան։ Հոն, Լբրիչ իրեն կանչեց Ալիքէտը։

—Իս մտիկ ըրէ, ծերուկս, այս իրիկուն քուկինդ ժամադրութիւն մը տուած է...։

—Կատա՞կ կ'ընէք։

—Բնաւ...։

—Վա՛յ չուշանոդդ։

—Օ՛ն, երիտասարդ, տաքնալ չուզեր... առաջուց կ'իմացնեմ որ եւաքը ապուշութիւն մը չընես։ Պարոնին տունը պիտի գայ... Ետեւէն գնա որ ճամբան չի դպին իրեն... դռանը առջեւ պիտի սպասեմ քեզի...

—Ո՞ւր։

—Կը տեսնես յետոյ... հոն քեզի ուրիշ ոսկի մըն ալ պիտի տամ, եթէ խելօք կենաս։

—Ոսկի՞ մը... իսկ աղջի՞կս։

—Մինակ հետը խօսիլ կ'ուզուի... Ցիմարութիւն չպիտի ընենք... երաշխաւոր կ'ըլլամ ես։

—Երբ դուք էք երաշխաւոր եղողը, հայր Լբրիչ, ա՛լ ըսելիք բան չի մնար...

—Ուրեմն որոշուեցաւ...

Ժամը տասնըմէկին քառորդ մնացած, ամէն բան ճիշդ Բօպէրի գուշակածին պէս տեղի ունեցաւ։

Ամանաս, որ Ալիքէտի հետ միասին կը գտնուէր, մէկէն ի մէկ անոր ըսաւ.

—Պէտք է թողում քեզ։

—Ո՞ւր պիտի երթաս։

—Չեմ գիտեր բնաւ...

—Չէ՞ք գիտեր... օ՛ն, կատակը մէկդի... թէ չէ գործ ունիս հետս...

Աղջիկը ուսերը թոթուեց ու դուրս ելաւ։

Նուժանի-Պատանէն ալ ետեւէն։

Նասիօնի հրապարակին չրջանը ընելէն յետոյ, Ամանտա չուտով հասաւ պուլվար Տիտոօի վերջին տուներուն։

Հոն, 375 թիւին առջեւ, կարծես քիչ մը վարանեցաւ, բայց չուտով մը մտաւ օթէլին դուռնէն ներս։

Ալիքէտ ետեւէն պիտի մտնէր, երբ Լբրիչ առջեւը տնկուեցաւ։

—Օ՛ն, պզտիկս, թող տուր... քանի որ ես եմ ամէն բանի երաշխաւորը։

—Ա՜հ, դո՛ւք էք, ըսաւ մարդը որ ակամայ անհանգիստ կ'ըլլար... երբ աղջկանս բան մը պատահի ալ, չխօսիմ, հէ՞։

—Կը լռե՞ս, ապուշ... հրամմէ, ա՛ռ սրբիկա ու դնա սրճարանը սպասէ անոր... սա, անկիւնի սրճարանը ուր քիչ մը առաջ խմեցինք քանի մը հատ... քիչ ատենէն կու դայ կը գտնէ ձեզի...։

Ու ձեռքը ոսկի մը դրաւ։

Ոսկիին տեսքը հանդարտեցուց պարոնէին ոտք ելած ջիղերը։

Երբ այս մարդիկը այսքան լաւ կը վճարէին, ի՞նչ տեղը կար պարապ տեղը բարկանալու...

Եւ յետոյ չատ մեծ վստահութիւն մը ունէր ոսոիկանին վրայ։

Ապահովութեան այն քննիչներէն մէկն էր, որուն ժամանակին իրեւ առաջնորդ ծառայած էր և ուրիշ ամենայն յիշատակներ պահած էր։

Լբրիչ բնաւ չէր սակարկեր վճարումներու ատեն. առատօրէն կը վարձատրէր։

Երբ քննիչը տեսաւ Ալիքէտին իր ցուցուցած գինետունը մտնելը, վեր ելաւ օթէլին սենեակը ուր Բօպէր արդէն կը գտնուէր Ամանտայի հետ։

Առանց մէկու մը բան հարցնելու, աղջիկը եկեր գտեր էր երկրաչափին վարձած սենեակը։

(Շարունակելի)

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼԻ

ՎԷՆԷԶԻԷԼԱ ՎԷ ԱԼՄԱՆԻԱ. — Ամիրալ Շեթէթերին «Վէնէթար», «Ֆալգօ» վէ «Կազէլ» նամ Ալման գրուազէօղլէրի իլէ Կուաիարաա միւվազէլէթ էյլէտիկի Պէրլինտէն եաղըլըեօր։ Ալմանիանըն Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա հիւքիւմէթի իլէ չիմտիքի միւնասէպաթը՝ սէրպէսթանէ հարէքէթինէ սոն տէրէճէ միւսաիա օլուսուղընտան, Ալմանիանըն մագասարընա նախլ օլմագ իչուն, շիտտէթլէ հարքէթէ իտեճէկի մէզքիւր կէմիլէրին վիրուսը իլէ սապիթ օլմուշ սըր։

Քիւրասաօտան ալընան մալիւմաթա կէօրէ, զարգ օլուսուղու խապէր վէրիլէն կէմի՝ սաիլէրէ սիտ օլմահուշ, Վէնէզիւէլա հիւքիւմէթինին «Ճէնէրալ Կրէսբօ» նամ թօր չէքէրի տիր։ Վէնէզիւէլանընն տիկէր թօր չէքէրլէրի՝ հէր ազ օգ զարարա օղրամըշլար սըր։

ՃԱՐՕՆԻԱՏԱ ԳԱՐ ՖՈՒՐԹՈՒՆԱՍԸ —Եօգոհամատան էֆրէնճի 2 փետրվար թարիխի իլէ «Տէպա» կազէթասընա եազըլըեօր։

«Մանէօվրա իճրա էյլէմէքտէ իքէն, գար ալիքնտա գալարագ թէլէֆ օլան Ճարօնիա ասքերի հագգընտա ալընան սոն մալիւմաթա կէօրէ, պունլարատան 4 զաղիթ իլէ 7 նէֆէր գուրթարըմըշ սըր։ Սաղ օլանլարընն տախի պուլունճաղը մէնէուլ սըր։ Գար ֆուրթունասը՝ թէհարրիյէաթա մանի օլմագտա սըր։»

ՊԻՐ ՍԹԱԹԻՍԹԻԳ. — Նէյր օլունան բէմմի պիր սթաթիսթիգէ կէօրէ, Ամերիկատա 1,010 ավօգաթ, 921 մէյխանէէի, 579 պագգալ, 321 գօմիսիօնճի, 320 շարապ թաճիրի, 269 գանէլէի, 258 տօքթօր, 328 գունտուրաճը, 183 թէրզի, 173 էթմէքճի, 173 թիթիւնճի, 165 տօզրամճի, 163 բէրուքեար, 148 սէպզէկաճը, 136 միմար, 112 մանիֆաթուրաճի, 106 գասսապ, 105 քէպապճը, 108 օթէլ, 91 չիլինկիր, 83 թօհաճիճը, 77 էճզաճը, 75 թիւճար վէքիլի, 62 մոտիսթրա վար սըր։

Մ. ԼՈՒՊԼՆԻՆ ՍԷԵԱՀԱԹԸ. — Մ. Լուպէ հաղրէթլէրի՝ Բուսիատա օն կիւն գալաճագ սըր։ Պիրինճի կիւնի, Զար հաղրէթլէրի Քրօնչդատ լիմանընտա Մ. Լուպէնի իսթիգպալ իտէճէք, վէ սոնրա Մ. Լուպէ Զար հաղրէթլէրինին Եաթլարընա պինէճէքլէր տիր։ Եաթատա Զարիճա հաղրէթլէրի իլէ, հիւքմատար սիլէսի ազասը պուլունաճագլար սըր։ Զար հաղրէթլէրի իլէ Մ. Լուպէ՝ գարաեա չըգարգտան սոնրա Բէթէրսպուրկ սերայընա կիտէճէքլէր, վէ օրատա պէօեիւք պիր զրեսֆէթ վէրիլէճէք տիր։ Իքինճի կիւնի Մ. Լուպէ՝ Բէթէրսպուրկը կէզէճէք տիր։ Օ ագշամ Օլկա ատասը պաղչէսինէ աչըգատա չէնկիլէր իճրա իտիլէճէք, վէ թէաթրօ օյնանճագ սըր։ Զիրա Բէթէրսպուրկատա եազ կիճէլերի քէք լաթիֆ տիր։ Իւչինճի կիւնի Ֆրանսէսկէօ օրատուկհարընտա բէմմը կէչիա իճրա իտիլէճէք տիր։ Տէօրտինճի կիւնի Մ. Լուպէ՝ Բէթէրճոֆ սարայընատա իճապ իտէն զէվաթը գապուլ իտէճէք տիր։

ԲՈՒՍԻԱ ԻՍԹԻԳՐԱՋԸ. — Բարիզատէն չէքիլէն պիր թէլէգրաֆնամէէ, տէնիլիեօր քի, մալիյէ մէհաֆիլինէ թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, Բուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան Բարիսէ սոն տէֆա ագտ օլունան իսթիգազ թավիլաթընին իքինճի գըսմ՝ եազգընտա մէյտանը թէտավիւլ չըգարըլամաճագ սըր։ Պիր բիվանէթէ կէօրէ, Գրէյտ Լիսնէ վէ Բօչիլա պանգալարընին բիհատէթլէրի ալընտատ օլարագ իսթիմա իտէն պանգալար հէյէթի՝ 500 միլիոն ֆրանգլըգ էհամը թէտավիւլէ չըգարաճագ սըր։ Եէնի էհամընն գըյմէթի՝ պուլունան էվվէլ ագտ օլունան վէ եէնի իսթիգրազընն պիրինճի գըսմընը թէչքիլ իտէն 425 միլիոն ֆրանգլըգ իսթիգրազընն էհամընա նիսպէթէն ֆազլա օլաճաղը զանն օլունուեօր։

Պիրինճի իսթիգրազընն էհամը՝ 103 ֆրանգ 60 սանթիմէտ գալմըշ իտի։

ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ ՊԻԻՏՃԷՍԻ. — Սոն կէլէն եվրօպա կազէթալարը՝ Մաճարիսթանընն 1902 սէնէսի պիւտճէսինէ մուգայիէտ վարիսաթընն աթիտէքի մէնպալարատան հուսուլէ կէլէճէէրինի եազըեօրլար։ Տօզրուտան տօզրուեա ալընան վէրկիլէրատէն 123,109,100 գուրուն, իսթիչլաքէաթ բիւսումընատան 166,840,000 գուրուն, տամկա հասըլաթընատան 33,214,510, գայտիկէ հասըլաթընատան 48,520,000, թիթիւն ինհիսարընատան 106,546,500, լոթարիատան 2,424,700, թուզ ինհիսարընատան 33,236,460, տէվլէթէ ատտ ֆայրիգալարատան 36,821,718, բօսթա, թէլէկրաֆ վէ թէլէֆօնատան 54,200,000, տէվլէթ չըմէնտրֆէլէրինատէն 218,200,000, օրմանլարատան 18,497,712 գուրուն։ Եինէ մէզքիւր կազէթալարատա օգունտուղընա կէօրէ, 1880 սէնէսինտէն պէրի մէսարիֆ 3—4 միսլինէ պալիզ օլմուշ սըր։ Մաճարիսթանտա պիր չօգ նաֆիա ուսմուքը՝ տէվլէթ թարաֆընտան իճրա իտիտիեի ճիհէթլէ, հէր սէնէ պու ճիհէթէ միւհիմմ պիր մէպլաղ սարֆ օլունմագտա սըր։ 1895 սէնէսինտէն պէրի, պու խուսուսաթա սարֆ իտիլէն սերմաեէնին մըգտարը 396 միլիոն ֆլորինէ պալիզ օլմուշ սըր։ Թունա նէհրինին մէճրասընընն պիր գըսմընը ըսլահ իչուն սարֆ օլունան 26 միլիոն ֆլորին ատ պու եէքիսէ տախիլ տէեիլ տիր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՎԷ ՃԱՐՕՆԻԱ ԻԹԹԻՖԱԳԸ. — Ավամ գամարասընտա խարիճիյէ միսթեչարը վիգօնթիֆրանսօրն՝ Ինկիլթէրա-Ճարօնիա իթթիֆագը հագգընտա աթիտէքի մալիւմաթը վէրմիշ տիր։ «Պու մուահէտէեի ագտ վէ իմզատան պիրինճի մագասատմըզ՝ Զինտէ սթաթիքօեը մուհաֆազա իթմէք տիր։ Ինկիլթէրանընն սարլ մագասատը՝ միլքի հալը հազրը մուհաֆազա վէ իպգա իյդէմէքտէն իպարէթ տիր։ Պու մագասատ թասգիպ օլունմագ չարթը իլէ, հէր հանկը տէվլէթլէ օլուրսա օլսուն, իթթիֆագ իթմէէէ հազրըզ։ Ագսամ Շարգտա Ինկիլթէրա բօլիթիգասընընն իքի միհիմմ մագասատը օլան ադրգ գարուլար գահտէսի իլէ, Զինին թէմամիյէթը միլքիյէսինին մուհաֆազասը պու իթթիֆագ սաեէսինտէ թէէմին իտիմիշ տիր։

Հաթթա պու մագասատա Ինկիլթէրա տէվլէթի՝ Զին իլէ տախի պիր չօգ մուահէտաթ ագտ իտէրէք, քէնտի հագգընտա էն զիեատ միւսաատէէ մաղհար մէմլէքէթ մուամէլէսինի գապու իթտիրմիշ իտի։ Էն զիեատ միւսաատէէ մաղհար մէմլէքէթ մուամէլէսի՝ աչըգ գարուլար գահտէսինին մուհաֆազասը տէմէք տիր։ Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա հիւքիւմէթի՝ 1899 սեպտեմբեր թարիխի նօթասընտա, տէվլէթլէրի պու աչըգ գարուլար գահտէսինին թէրվիճինէ տավէթ իթմիշ, վէ պու նօթա՝ պիլումում էվրօբա տէվլէթլէրիյէ Ճարօնիա թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ վէ պիլասրէ, Ինկիլթէրա-Ամերիկա իթիլաֆնամէսի ագտ օլունմուշ իտի։ Պու իթիլաֆնամէ տախի, Ինկիլթէրանընն սարլ մագասատը օլան աչըգ գարուլար վէ Զինին թէմամիյէթը միլքիյէսի գահտէլէրինի մուհաֆազա մագասատընա միսթէնիտ իտի։ Տիկէր թարաֆտան 1898 սէնէսինտէ Բուսիա իլէ Ճարոնիա արասընտա ագտ իտիլէն պիր իթիլաֆնամէտէ՝ Բուսիա հիւքիւմէթի՝ Ճարօնիանընն Գորէ զրթասընտա խուսուսի պիր մէվգը սահիպի պուլունտուղունը թէպիմ իլէ, օրատա թիճարի վէ իգթիսատի թէտագգյեաթընա հիշ պիր սուրէթլէ մանի օլամատաճաղընը թէահհիւա իթմիշ իտի։ Տէմէք օլուեօր քի, շիմտիքի Ինկիլթէրա-Ճարոնիա իթթիֆագնամէսինին էսասը օլան իչ նօգթա —եանի Զինին թէմամիյէթը միլքիյէսի վէ աչըգ գարուլար գահտէսի վէ Ճարօնիանընն Գորէտէքի խուսուսի մէնաֆիի՝ ալագատար օլան տէվլէթլէրին քեաֆֆէսինէ շիմտիեէ գատար թէսլիմ վէ թաստիգ իտիմիշ ահվալտէն իտի։ Պինաէնալէյհ, պու իթթիֆագա հիշ պիր թարաֆտան իթիրազ օլունճաղը խաթըրա կէլմէզ։

Ագսամ Շարգտա ուսմամ էվրօբա տէվլէթլէրինին մէնաֆիի վար իսէտ, Ինկիլթէրա իլէ Ճարօնիանընն մէնաֆիի միւհիմմէսի վար սըր։ Եվվէլա, Ինկիլթէրա՝ Ագսամ Շարգտա տախա էհէմմիյէթլի պիր մէվգը իչղալ էյլէմիշ սըր։ Սանիյէն, Ինկիլթէրանընն Զինտէ էհէմմիյէթլի թիճարի մէնաֆիի վար սըր։ Զին սուլարընա կիտէն վաբօրլարընն եիւզտէ 60ը Ինկիլիզ պայրաղընը համիլ սըր։ Զինին իտալաթ վէ իսրաճաթ թիճարէթինին հէման նըսֆը պիզիմէ սըր։ Պինաէնալէյհ, Ինկիլթէրանընն թիճարի մէնաֆիի՝ հիշ պիր տէվլէթէ գրեաս գապուլ իթմէեէճէք մէրթէպէտէ սըր։

Պիզիմ իսթէտիեիմիզ չէյ՝ Զին տէվլէթի իւզէրինտէ պիր նիւֆուզ գազանմագ տէեիլ, Զին գըթասընընն թիճարի վէ սանաի թէչէպիւսաթա աչըգ պուլունտուրըլմասընը թէէմին իթմէք տիր։

Սաիր միլլէթլէրին բէգապէթլէրինի մէնն իտէճէք իմթիեազլար էլտէ իթմէք ֆիքրինտէ տէեիլ, Թիճարէթ սերպէսթլիեինի իհալալ իտէն մանիլէրի օրթասան գալարըմագ արզուսընասընը։ Պիզիմ Զինէ գարշու օլան մէվգրիմիզ՝ պու գատար մութէնա օլտուղը կիպի, Ճարօնիանընն տախի Զին վէ Գորէտէքի մէվգրի զանէթ էհէմմիյէթլի տիր։ Ճարօնիանընն կէրէք Զին վէ կէրէք Գորէ ահվալընա նէ տէրէճէ ալագատար օլտուղունը անլամագ իչուն, եալընըզ խարիճատա պագմագ քեաֆի տիր։ Պինաէնալէյհ, Ագսամ Շարգտա Սթաթիս-Գուսեը մուհաֆազա էն զիեատ ալէագատար իքի տէվլէթ օլտուղը կիպի, եինէ պու իքի տէվլէթ՝ պիրի տօնանմասընընն գուվվէթի տիկէրի մէզքիւր մէմալէքէ հագընըզը հասէպի իլէ, պու բօլիթիգաեը մուհաֆազատա հէր տէվլէթտէն զիեատ մուգթէտիր տիրլէր։»

ՇԵՔԻՐ ԳՕՆՇԷՐԱՆՍԸ. — Շեքէր իմալընտան ալագասը օլան Ավսթրիա էեալէթլէրի մէպուլասը վէ սահր պիր թագըմ չէքէր ֆապրիգասը մուրախասլարը՝ էֆրէնճի չուպաթըն 15ինտէ ագտ իթթիքլէրի պիր գոնֆէրանսատա, Ավսթրիա չէքէրամիլլէրինին զարարտան մուհաֆազասը իչուն հիւքիւմէթ թարաֆընտան չէքէրլէրէ վէրիլմէքտէ օլան իքրամիյէէնին իպգասընը հիւքիւմէթտէն թալեպ իթմէեէ գարար վէրմիշլէր տիր։

ՄԱՆՉՈՒՐԻ ՄԷՍԷԼԷՍԻ. — Բէթերսպուրկտան «Սանթրալ Նիուզ» նամ թէլէկրաֆ աճէնթասընա օլան բէմմի պիր խապէրէ նազարէն, Բուսիա իլէ Չին հիւքիւմէթի արասընտա Մանչուրի հագգընտագի մուահէտէ ագտօլունմուշ, վէ մուահէտէնին եագընտա նէյր օլունաճաղը մուգարրէր պուլունմուշ սըր։ Պունընլա պէրապէր, պու խապէրին տօղրուլըզը չիպհէլի տիր, Բուսիանընն Լօնտրա սէֆիրի՝ պու խուսուստա հիչ մալիւմաթը օլմասընընը իլան իթմիշ տիր։

ՐՈՒՍ ԶՐՀԼԸԼԱՐԸ.—Պու սէնէ 19 Բուս զրհլըսը՝ Բուս սուլարընատան հարքէթ իտուպ պաղը էճնէպի լիմանլարընը զիեարէթ իտէճէքլէր տիր։ Պունլարատան 15ի Ագսամ Շարգա կիճէէք տիր։ Մայիս այը տալվլինտէ «Օրէյ» զրհլըսը տէնիզէ ինտիրիլէճէք տիր։ Բուս տօնանմասընտա թօր մասնէօվրալարը իճրա օլուճաճաղընտան, Զար հաղրէթլէրի՝ պու խուսուստա պիր միւքեաֆաթ թէէսսիս իթմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ԱՃԷՄԻՍԹԱՆ.—Թէհրան չէհրինտէ թէէսիս իտիլէն Բուս վէ Աճէմ պանգասը՝ պունտան սոնրա «Ագօնթօ վէ Իգրագ Իրան Պանգասը» թէսմիյէէ օլունճաճագ սըր, վէ հէր իքի մէմլէքէթ արասընտա հէր իքի մուամէլաթը իճրա իտէճէք տիր։ Պանգասընն պաշլըճա չիպէսի Բէթէրէսպուրկատա օլուպ, Թէհրան, Դավրէժ վէ Բէշթ տէ այրըճա չիպէսլէրի վար սըր։

17 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆԳ ՂԱԻԹ ՕԼՄՈՒՇ.—Բէսմի պիր սթաթիսթիքէտէն անլաշըլմըշընընա կէօրէ, 1900 սէնէսինտէ, շըմէնտրֆէր գումգանեաաը թարաֆընտան 17,043,695 ֆրանգ թազմինաթ օլարագ վէրիլմիշ տիր, սէպէպի՝ վուգուա կէլէն թէէսսիսլարաթ վէ զաեիաթ սըր։ Պունընն իլէզրինէ, Ֆրանսա նաֆիա նազըրը՝ մէզքիւր զաեիաթընն էսպապընը թէտգիգ իթմէք իւզրէ պիր գօմիսօն թէչքիլ իթմիշ տիր։

ԷՎՐՕԲԱ ՎԷ ՉԻՆ.— Զինտէն ավտէթ իտէն Իթալիան տօնանմասընընն գումանտանը ամիրալ Բանտիանի, պիր կազէթա մուհարրիրի իլէ միլագաթ իթթիեի սըրատա, տէմիշ տիր քի, Ճէնուալի Ամերիգա մուհարէպէսի՝ Զինին թագսիմ իտիլմէսինէ մանի օլտու, ֆիլ վագը էկէր Ինկիլթէրա Զին սուլարընա 50-60 պին գատար ասքէր կէօնտէրէպիլսէ իտի, աչըգ գարու բօլիթիգասընը թէրվիճ իթմէտիքէն մատտա, Զինին թէմամիյէթը միլքիյէսինի տէ մուհաֆազա իթմէեէճէքտիր։ Գօրէ մէսելէսինէ կէլինճէ, պու զըթանընն Մագսաբօ լիմանը Ագսամ Շարգընն ֆէնընը հարպ նօգթաի նազարընտան էն միւհիմմ լիմանը օլտուղունտան, տահմա Ճարօնիաեը թէհտիտ իտէպիլիր։ Շու հալտէ Բուսիա՝ մէզքիւր լիմանը էլտէ իթմէք իսթէրսէ, Ճարօնիա՝ մուհարէպէ իթմէեի պիլէ կէօզինէ ալուպ, պունա գարշը կէլէճէք տիր։

ՍԲԱՆԻԱ ՎԷ ԱՄԵՐԻԳԱ.— Ուզոն միւզաքերաթատան սոնրա, Սբանիա իլէ Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա հիւքիւմէթլէրի մուհարէպէսէն սոնրա ագտ իթթիֆագլարի մուահէտէնամէեի իթմամ իթմիշլէր տիր։ Հէր թարաֆտան իսթիխալ իտիլէն պիր գարար մուճիպլինճէ, պատէմա նէ Սբանիոլար Ամերիգատա, վէ նէ տէ Ամերիգալըլար Սբանիատա ագարաթա մալիք օլամատաճագլար սըր։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

20 Փետրվար 1902

Ֆրանսըզ էհամը	(3% Français)	101	10
Բէօթի	(Tab. Turcs)	324	—
Գոնսոլիտ	(R. Turque D.)	26	55
Շըմէնտրֆէր	(Lots Turcs)	117	—
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	567	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	140	—

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սիվաս վիլաեէթի վալիլիկի՝ էհլիյէթ վէ վուգուֆը տիհնիթիյէ, Շուրաի Տէվլէթ միլքիյէ տարիէսի աղասընտան աթուֆէթլու Բէչիտ պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ թէֆվիզ պույրուլմուշ սըր։

Բօսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթը ալիյէսինտէ, պու քէրրէ միճէտտէէն թէչքիլ պույրուլան բօսթա միւտիրիյէթը ուսմամիյէէսինէ բօսթա չիսպէ գօմիսիօնը բէիս մուավինլիեի էօհտէսինտէ գալմագ իւզրէ, Կալաթա բօսթա միւտիրը սապէզը սէատէթլու Ֆախրի պէյ վէ բօսթա մէսալիհի գալէմի միւտիրիյէթինէ, գոնթրոլ գալէմի միւմէյեիզի Բէթաչի էֆ. վէ Կալաթա բօսթասանէսի միւտիրիյէթինէ մուավինլիեինտէ պուլունան Հիւսէյն էֆ. թաեին պույրուլմուշ վէ հավալէ գալէմի միւտիր մուավինի ինան պէյ իլէ գոնթրոլ գալէմի մրտիր մուավինի Շիւքրի էֆէնտինին տախի պէճաեիյէլերի իճրա գըլընմըշ սըր։

ՆԸՇԱՆ

Տէրսէաատէթ Բուսիա սէֆարէթի աթթաչէ նավալը պահրիյէ միրալայրընտան Մ. Պէրքէյ իլէ աթթաչէնավալը սապզգ պահրիյէ գահմամագամլարընտան Մ. Բէթրիէֆէ իքինճի բիւթպէտէն Մէճիտի, վէ սէֆարէթը մէզքիւրէ մահյեէթինէ մէէմուր «Զաբօրօվիչ» նամ պէյլիք սէֆինէ գօմանանը պահրիյէ գահմամագամլարընտան Մ. Ֆոթաքի իլէ «Գօլքիտա» նամ պէյլիք սէֆինէ գօմանանը պահրիյէ գահմամագամլարընտան Մ. Պարանոֆսքիյէ իչինճի բիւթպէտէն Օսմանի նըշանը զիշանլարը իհան պույրուլմուշ սըր։

* * *

Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսի սանաեի միւտիրի մուավինի սէատ. Զրեա պէյ էֆէնտինին հարէմ բֆֆէթլու Ըսմէթ հանըմա իքինճի բիւթպէտէն Նէճագաթ նիշանը Հիւմաեունը իհան պույրուլմըշ սըր։

ՄԻՏԱԼԻԱ

Թալիաիը ճան խուսուսընտա հիւսնը խըտմէթինէ մէպնի, Պիլմար գազասը գահմամագամը սէատ. Ապուլլան պէյէ Թալիսիյէ։

Կիլ եազը թագթիր վէ խմալը սանաթընընն թէրագգըսը խուսուսընտա միշահէտ օլան խըտմէթ վէ զայրէթլէրինէ մէպնի, Խիւտավէնտիկեար վիլաեէթինէ Բէրմասթի գասապասընտա Էմինիլի Հաճը Արիֆ վէ Գըզանլըզը Ահմէտ աղալար իլէ մուգավէմաթ մուհարրիրի Ղալիպ էֆէնտիեէ Սանաեի միտալեալարը ինաեէթ վէ ինան պույրուլմուշ սըր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԵԷ

Պաղը Ալի թէրճիմէ օտասը միւմյեիզլեեենէ օտաի մէզքիւր սէր միւպյեիզի սէատ. Բաիֆ պէյ էֆէնտի։ Օտաի մէզքիւր սէր միւպյեիզլեեինէ՝ միւթէհայիզաը խիւլէֆատան իզզ. Ճէմիլ պէյ թաեին օլունարագ ալէ ուսուլ թանլիֆլէրի իճրա խիւլմիշ տիր։

* * *

Պէյօղլընտա Տօզրուեօլտա Լազարիտէս էֆէնտինին էճզախանէսինտէ 40 ղրշ. իմալ օլունան մուալէճէնին իքինճի տէֆա եէնէ Պէյօղլընտա Ֆտաճէա էֆէնտի էճզախանէսինտէ երկիրմի պէշ ղրուշա իմալ օլունտուղընտան, ֆիթաթլար պէյնինտէքի ֆարգ բէչէթա սահիպլինին իշթիպանընը մուճիպ օլմասընտան տօլաեը, վագը օլան միւրաճաաթը իւզէրինէ մէզքիւր բէչէթանընն իճզախանէլէր միւֆէթթիշլիեինտէն թէվմի օլունմասընա պինաէն, քէյֆիյէթ՝ Մէճլիսը Թըպպիյէէի միլքիյէ վէ սրհիյէէի ուսմամիյէէսէ լէտէլ հավալէ քիմիախանէսէն ալընան բաօրտա օն ալթը կրամ իեօտիւ նամ էճզատան մըգտարը քեաֆի կըլիսէրինէ երկիրմի ատէտ օտէլ եաբլմասը, վէ երիմի պիր կրամ այրուճա սիտէնամ ակիսն բուհը վէրիլմէսի իճապ իտէրքէն, հէր պիր օտէլատ 80 սանթիկրամ իեօտիւ եէրինէ 50 սանթկրմ. պուլունուպ 30 սանթկրմ. նօգսան իտուկի վէ սիտէնամ ակիսն բուհունընն հէր պիր երկիրմի պէշ սանթիկրամ մօրֆին պուլումասը լազըմ կէլիրքէն, անճագ 2 սանթիկրամ մէվճուա օլտուղը վէ տիկէր պիր բէչէթատա 60 կրամ մէլիսա սուեը վէ պու գատար չիշէք սուեը վէ 5 կրամ թաֆքան սուեը տէրուինինէ 15 սանթիկրամ տիօնին գօնուլաճաղը մուհարրեր օլտուղը հալտէ, 125 կրամըզգ չիշէտ անճագ 80 կրամ գատար պիր մաեի պուլունուպ, բէչէթատա կէօսթէրիլէն 125 կր. մէճմուզը մաեիտէն նօգսան պուլունտուղը վէ տիկէր 2 իլաճատան պիրինճիսի պինտէ պիր նիսպէթինտէ գէօրը սանիի զէյպագը քիւրէլի սուտա մահլուլընտան իպարէթ օլուպ, ճէման 250 կրամ մըգտարընտա օլտուղը վէ իքինճիսի 30 կրամ գատար իսոը նէճէլի մէրտէմ օլուպ, պու իքի իլաճընտա բէչէթալարը մինտերիճաթընտա մուղաեիր պուլունտուղը իֆատէ գըլընմըշ օլմասընա, վէ էճզախանէսինտէ իւչ կիւնլիք բէչէթէլերի տէֆթէրէ գայտ իսրէմէտիեի վէ գօբիա տէֆթէրինին զայրը մունթազամ իտուկի վէ պու սէպէպլէ այնը նիսմէրօ իլէ միսթէլիֆ իսթթէրքիվէթթէէրը իլաճլար տախի իթթիեէլիտիեի էճզախանէլէր միւֆէթթիշլիեինտէն պա միւղեքքերէ պիլտիրիլմէսինէ պինաէն էճզանը Ֆայէա էֆէնտինին տիւսթուր իլէ էտվիյեէէ մուսախլիֆ վէ բէչէթայա մուղահիր մուալէճաթ իմալըյա սրհէթը ուսմամիյէէի իսալա Ճիբրէթի թէկագգուգ իթմիշ վէ պունճա իսթարաթա բաղմէն իւչ կիւնլիք բէչէթալարը տէֆթէրէ գայտ իթմէտիեի վէ գօբիա տէֆթէրինին ինթիզամընընը անլաշըլմըշ օլտուղունտան, իսբէնչեար նըզամնամէի Հիւմաեունունը մէվատտը մասսուսէսի մուճիպլինճէ քէնտուսինտէն օթուզ ատէտ Օսմանլը ալթունը ճէզալ նագտի ալտը պիթթէնսիպ իճապը իճրա գըլընտըը նէզարէթը միշարիէյհատան իշար գըլընմըշ սըր։

ՏԱԼԻՍԻԼԻՅԵԼԻ

ԹԷՐԱԳԴԸՑԵԱԹԸ ԹԸՊՊԻՅԵԷԻ ՕՍՄԱՆԻՅԵԷ ՎԷ ԱԼՄԱՆ ՄԱԹՊՈՒԱԹԸ. — Ագթարը ալէմին հէր թարաֆընտան գարքիլէրինէ մալիւմաթը սահիհա իթթասըյա իշթիհար վէ Ալմանիա մաթպուաթը մէեանընտա պիր մէվգի միմթազ իհրազ իտէն «Տաստգ» նամ Ալման ճէրիտէի սիեասիյէ վէ ֆէնէնիյէսի՝ մէմալիքը Շահանէճէ հասրլ օլան թէրագգույաթը թըպպիյէէի մէտհ ատսէտա իլէ պէրվէճէնը ամի իտարէի քէլամ էյլէմիշ սըր։

«Շու սոն սէնէլէրատ մէմալիքը Շահանէնին հէր ճիհէթինտէ մէշհուտ օլան թէրագգույաթը ազիմէ՝ Ալմանիատա էնգարը տըգգամ վէ իսթիհսանը ճէլգ էյլէմէքտէ սըր։ Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Խանը Սանի հաղրէթլէրի՝ էֆքեար վէ նիեամը խայրիյէ սահիպի ֆէվգէյլատ զէքի պիր Հիւքիւմատը զիշան օլմազլա պէրապէր, քէնֆիյեաթ վէ թէրագգույաթը ֆէնինիյեի սորիյէէնին հէման մէվգէքի թամպիգ վէ իճրաեա գօնուլմասը խուսուսընտա իպգալ պուեուրտուղլարը հիմմէթը ալիյէ պի հատտ վէ նիհայէ սըր։

Զամը հաղրէթը Բատիշահընին հագգը Հիւմաեունլարընտա թէպասիր Շահանէլէրինին էն զիեատ հըսսիյատը մինտեթարասինի ուսանտրան վէ էն բարլագ սաաը խայրիյէի Միւլուքեանէլէրինտէն պուլունան Շեյլի թէքէսինտէ քեաֆֆէֆի սէսսարիֆը ինշարիյէսի ճէպը Հիւմաեունը Միւլուքեանէլէրինտէն թէսվիյէ գըլընան Համիտիյէ աթֆալ խասթախանէի ալիսի սըր։

Տիւնեանընն էն մունթազամ խասթախանէլէրինէ զըպթա ֆէրմա օլան իչպու խասթախանէ՝ մէվգը վէ էտէվաթը ֆէնինիյէսինին ֆէվգէյլատ մըքքէմմէլիյեթի վէ սաթըպպասընընն էն միւսթաալէրատէն պուլունմասը ճիհէթլէրիյէ, բաթթանթը Սալթանաթը Օսմանիյէ խալգընընն վէ զիեարէթի իտէն Էվրօբա սաթըպպասընընն էնդարը հայրէթլէրինի ճէլգ իթմէքտէ սըր։

ԱՄԵԼԻՅԵԱԹԸ ԹԸՊՊԻՅԵԷ.— Եըլտըզ խասթախանէսինտէ, գարաճիեեր չըպանը խասթալըզլըյա մալուլ պուլունան Հիւսէյն էֆէնտի իւզէրինտէ, պա իրատէի Սէնիյէ իճրա գըլընան ամէլիյաթի նէթիճէսինտէ, մուամիլէյհ՝ պիր մէվգը մուհագգագտան գուրթուլմուշ սըր։

ԿԻՒՎԱՆԷ ՍԷՐԻՐԻՅԵԱԹԱՆԷՍԻ. —Ալմանիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրի թարաֆընտան սէրիրիյաթանէէ մուտավիմ աթըպպաեա իճա օլունան նըշանլարը թէվմի վէ թէսլիմ իթմէք իւզրէ, Ալմանիա սէֆիրի վէ զէվճէի միհթէրէմէլէրի՝ Կիւլանէ Սէրիրիյաթ խանէսինի զիեարէթ իտէրէք, կէօրիւլէն ինթիզամատան տօլաեը պէեանը թէշէքքիւր իթմիշլէր տիր։

Նըշանլարընն թէսլիմինտէն սոնրա, սէֆիր հազրէթլէրինին զէվճէի միհթէրէմէլէրի՝ Սէօրլէր իլէ պէրապէր, խասթա սալօնլարընը զիեարէթ իտիպ, խասթալարա չիշէք թէվզի իթտիրմիշ տիր։

ՍԻՎԱՍ վալի վէքիլէթինէ Պէքիր բաշա հազրէթլէրի թաեին պույրուլընը։

ԷՄՎԱԼԸ մէնգուլ վէ զայրը մէնգուլէ տավալարընտա, մատտէի միւնազիֆինընը քէշֆի իչուն մահէլինէ իզամ օլունճագ ազամ մահչէմէեէ վէ էչը վուգուֆա ֆահիշ իճրէթթաեին իտիմէմէի՝ վէ Ասիյէէ միւֆէթթիշլէրինին պու խուսուսա տարմա տըգգաթ էյլէմէլէրի՝ վէ աքսի հալին մուճիպը մէսուլիյէթի օլաճաղը՝ պիլուսմում Իսթինսաֆ միւտտաիի ուսմամիյէրինէ թէպպիզ օլունմուշ սըր։

ԷՐՊԱՊԸ ֆէսատատան օլտուգլարը իստիսասընատան տօլաեը, ճինանէթլէ իթթիհամ իտիլէն Մահմուտ բաշազատէ Լութֆուլլահ վէ Սապահէտտին պէյլէր իլէ Միտհաթ բաշա զատէ Հայտար վէ մէրալայ Զէքի վէ Այտրն վիլաեէթի ուսմուրը էճնէպիյէէ միւարրի ֆիրարը Ապտիւլ Հալիմ Մէմմուհէ Մահքէմէի ճինանէթի բիհատէթինէն միճէտտէ՝ 10 կիւն միհվ վէրիլմիշ տիր։

—Էրպապը ֆէսատատան օլտուգլարը իստիսասընա մազնունիյէթլէյ օլան Միւլաս գազասը Պիտաեէթ Մահքէմէսի իքինճի քեսթիպը սապզգը Իպրահիմ էֆէնտի իլէ Ճէնէվրատա ֆիրար իթթիեի անլաշըլան Ֆիլիպէլի Հասան Բըզա հագլարընտա Տէրսաատէթ հէյէթը իթթիհամիյեէսինտէն սախ ու կիրիֆթ էմրի վէրիլմիշ տիր։

ՄԻԻԹԷՍԱՐԲԸՃ Բեազիմ պէյ էֆ. հաղրէթլէրի՝ Գուսսը Շէրիֆէ պիլմուվասէէ ուսմամը մէմուրէլէրինէ միսպաչէրէթ իթմիշլէր տիր։

ՄէՀԲԷԼՂԸ Սուլթանինին թէվֆիի միւքեաֆաթ բէսմի՝ էրզան պույրուլան միւսատատէի Սէնիյէ մանթուգը ալիսինճէ, բէջ մութասանան պիր սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ տիր։ Թարաֆը էչրէֆը Բատիշահտէն մահյեէթը Սէնիյէ միչիրի Շաքիր բաշա վէ մապէյնը Հիւմաեունա քեսթիպլէրինտէն ճէվատ պէյ էֆ. հաղարաթը բէսմը մէզքիւրէ հազրը պուլունմուշլար սըր։ Շաքիր բաշա հազրէթլէրի՝ զըեամ իտէրէք սէյամը սէատէթճէնճամը Միւլուքեանէլի թէպլիղ վէ թէպչիր իսթիքճէն սոնրա, Շէվքէթմէտպ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին լութֆէն իհսան պուեուրտուգլարը մէարիֆի մուտալեալարընը՝ քէսպը խաթիդագ իտէն մէէզուն էֆէնտիլէրէ իթա իթմիշլէր տիր։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ թէլէկրաֆը իլէ Թիւրքիա թէլէկրաֆլարընընն իլթիսագը խուսուսընա Շուրաի Տէվլէթատէն գարար վէրիլմիշ տիր։ Պու մէսէլէեէ ատտ օլան մազալա Պապը Ալիսէ թագտիմ էտիլմիշ տիր։

ԵՈՒՆԱՆ սէֆիրի բրէնս Մավրոգօրտաթօնընը զէվճէսի՝ պիր գաչ կիւնէ գատար չէհրիմիզէ կէլէճէք տիր։ Մատամընը վիւրուտինտէն պիր գաչ կիւն սոնրա սէֆիր տախի ավտէթ իտէճէք տիր։

ԲՕՐԹՈՒԿԱԼ հիւքիւմէթինին Սթանպոլատա պիր սէֆարէթ թէչքիլ էտէճէկինի եազմըշ իտի։ Իսթիխպարաթը ախրէմմիզէ նազարէն, պու մէվգը իչուն Մ. Բէպօրրա Գունտ

պիւէ պու եիւզտէն թիճարէթճէ պէօ-եիւք իսթիֆատէրի օլաճաքը վէ սէյեահին Ամէրիգատան տօղրու պու Թարիգէ կէլէպիլէճէքլերինտէն, իբի մէմլէքէթ թիճարէթինին թէվսիի իչուն երպապը թիճարէթէ պէօեիւք սուհուլէթ աչըլաճաղընը վէ Իզմիրտէն Ամէրիգաեա կիտէճէք օլան էմթաա տախի գօլայճա կիտպիլէճէեինի վէ տահա պիր Թագըմ սաիր ֆալտէլէր իսթիհալ օլունճաղընը եազմըշ տը.

ՏԷՕՑԶԼԷՎԱՆԹԻՆԻ գումբանիաընդն էհէմմիյէթլի վէ ճէսիմ վաբօրլարը պուլունմադընտան, վէ հօլտա վաբօրլարը պիր չօգ իսկէլէրէ ուղրաեաճաղընտան, հիչ մէճմու իսթէմեղ քի, սէյահին՝ պու եօլ իլե կէլմէք կիպի պիր սըգլէթէ կիրֆթար օլմադա բաղի օլսունլար։ Պու հալտէ խաթընդն եօլճու նագլ իմէք խուսուսընտա էհէմմիյէթի զալ օլտուգտան սօնրա, թիճարէթճէ էհէմմիյէթի նօգթաը գալը։ Պունուն տա բէք էհէմմիյէթլի օլմահաճաղը չուռնունլա պէլլի տիր քի, Թիւրքիանընդ Ամէրիգաեա իխրաճաթընդն գըսմը ազամը՝ Իզմիր լիմանընա միւնհասրը օլտուղունտան, մահտուլ վագթընտա Իզմիրտէն Ամէրիգաեա զաթէն տօղրուտան տօղրուեա եիւք վաբօրլարը չըգմագտա տը։ Շու հալէրէ նազարէն, Սթանպօլ իլե Նիւ-Եօրգ արասընտա Տէօչէ Էվանթելինինն Թէէսիս իսթիեի խաթթ՝ Թիճարէթին մաթլուպունա մուվաֆըգ օլմատգտան մատտա, պունտան բէք պէօեիւք իսթիֆատ իտիլմէեէճէի թապիի տիր։

ՊՈՒԽԱՐԱ հաճըլարընտան պիրի թարաֆընտան պէգէսթէնտէ միւղաեէտեի վիրիւէն պիր ինճու թէսպիհ՝ 2500-3000 լիրաեա գատար չըգմըշ վէ պունուն սահիպինտէ, միւխթէլէֆ պէօեիւքլիւքտէ, 70 գրթա էլմաս մէվճուտ իմիշ։

ՐՈՒՄ ճէմաաթընտան վէ քիմ օլտուղը մէճհուլ պիր կէմիճինին Ավսոր գարու աչըգլարընտա էօլիսի պուլունարագ տէֆնի իչուն Բում խաթանէպինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

ՍԷԵԱՀԱԹ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸ.— Մարտ 1տէ Համպուրկ Ամէրիգա գումբանիաընդն «Ավկուսթա Վիգթորիա» վաբօրը՝ 300 գատար Ամէրիգա սէյեահլարընը համիլեն չէհրիմըզէ կէլէճէք տիր։

ԹԷԳԱՒԻՏ ՄԱԱՇԸ.— Թարապլուսը Ղարպ վիլաեէթինէ թապի Մըսըր ատպ գազասը դաբմմագամը սապգգ իլղէթլու Իլմի պէյ էֆէնտինին պա իրատէի Սէնիյէ չէհրի 1114 ղրուշ մաաշ իլե թէգաեիտի իճրա պուլրուլմուշ տը։ Միրը մուսամիլէյի՝ խըտէմաթը տէվլէթտէ պուլունտուղը 36 սէնէ պիր միւտէթը մէպտիտէ զարֆընտա մէթգուը մուֆախխամընա սատագաթլա իթալ խըտմէթ իթմիշ մէճմուրինտէն վէ խուսուսիյէտ քէնտուսի՝ գուտէմալ սիւնթէսիպինը չիիր ու էտպպտէն պուլունտուղունա պինանէ, շու լուսթը ճէլիւք պիտաիւք Վէլիհինմէթը Պիմինէթը ազամիէտ մազնարլյէթինտէն տօլաեը, օ Վէլիհինմէթը Պիմինէթէ արզը չիւքրան էյլէր։

ԱՍԱՔԻՐԸ պահրիյէ մուայէնախ պէտէլինէ վէ տահա սաիր մէսարիֆը միւթահաճէլէ վէ միհիմմէտ գարշուլըգ իսթիֆադ օլունան օրման վէ մէատին վարիտաթը ումմումիյէէսինին էվրագ մէճմուրլարընը մաաշ վէ մասրաֆլարը չըգտըգտան սօնրա, Օսմանլը վէ զըրաաթ պանգալարը չիպէլէրի վասրթասըյա տօղրուտան տօղրուեա օրման վէ մէատին վէ զըրաաթ նէզարէթը ճէլիւէսի վէզնէսինէ իրսալը զըմնտա մէճմուրինը մալիյէէէ թէպլիղաթ իճրասը՝ Մալիյէէ նէզարէթինէ իշար օլունմուշ տը։

ՆԱԱՇ ԶՈՒՀՈՒՐԻ.— Տիւն Եալըճէշկիւ ճիվարընտա, ատէնիզ իւզէրինտէ պիր նաաշն պուլունմագտա օլտուղը օրատա պուլունանլար թարաֆընտան միչահէտէ օլունմասը իլե, տէրհալ զապրթաեա իթալ մալիւմաթ իտիլմիշ վէ Զապթիյէ նէզարէթը ճէվիլէսի աթրպպա տարէքսինէ մէէմուր Տաթ. իզզէթլու Օսման պէյ իլե գօմիսէր Մուսթաֆա էֆէնտի թարաֆընտան իճրա գըլընան մուաեէնէսինտէ մէրգումը Խրիսթիան օլուպ, մաղրուգէն վէֆաթ իթմիշ իսէ տէ, քիմ վէ նէ սուրէթլէ զարգ օլտուղը անլաշըլամմըշ տը։ Մէրգում՝ թախմինէն 55 եաշլարընտա տը։ Իճրա գըլընան մուաեէնէսինի միւթէտգըլ, պիր սեաեա իլե Սիլիվրի գաբուսը խարիճինտէքի գապրիսթանա տէֆն իտիլմիշ տիր։

ՄԷԹԹԻՊՈ Հուգուգտան վէ Բարիզ տարիւլֆինունընտան մէէզուն Սինապեան Գրիգոր էֆ.՝ օրման մէատին վէ զըրաաթ նէզարէթի հուգուգ միւշավիրլիեինէ թաեին պույրուլմուշ տը։

ՊԻՐ ՖԱՃԻԱ.— Ցուսնուարընն եիկերմի սէբիզնմի բաղար էրթէսի կիւնիս Սթանքէօյ բէժի գօլճուլարընտան եիկիրմի պէշ եաշլարընտա Միտիլիճի Հիւսէյն իսմինտէ պիրի՝, էօթէէն պէրի գաին վալիտէսի իլե արալարընտա տէվամ էէն տատմը իմթիճատան պիզար օլարագ, ինթիհար գաբար վէրմիշ, վէ զէվճէսինտէն կէօրտիւեի մուամէլէի պիգայտի քէնտիսինի հաեաթտան պիւոպիւթիւն պըգտըրտը իլուն, պու թէսավվուրունը հէման իճրաեէ գալգըշարագ, էվինտէ ասըլը պուլունան բօվէլվէրի ալուպ պիր մէյիտանէտէ գաֆաեը էեիճէ թիւթիւլէթիքքէն սօնրա, բէվօլվէրի իւզէրինէ աթէշ էթմիշ տիր։

Զըգան գուրշուն՝ գարընտան կիրուպ արգասընտան չըգմըշ վէ պիչարէեի պիհուշ պիր սուրէթտէ եէրէ սէրմիշ տիր։

Մէրգում՝ պու թէսավվուրընը իճրաեէ գաբար վէրտիեի վագթ, էն զիեատէ սէվտիեի իբի եաչընտաքի չօճուղունու եանագլարընտան էօրիպպ քէմալը չէֆագաթէ կէօյիսինէ պատրարարդ,

— Զէվալլը չօճուղում, պապանը արթզգ կէօրմէկէճքսին. տէմիշ վէ օնտան սօնրա ֆիքրինի իճրա էթմիշ տիր։

Բէվօլվէր գուրշունլարը՝ քէնտիսինի հէր նէ գատար էօլիսիրէմմիշ իսէ տէ, ալարընը եարէ՝ դաեէթ ազըր օլտուղու իչուն, հաեաթընտան գաթը իւմիտ էտիլմիշ տիր։

ԻՐԱՆ ՍԷՖԱՐԷԹԽԱՆԷՍԻՆԷ ՎԷՐԻԼԷՆ ԳՕՆՍԷՐ

Տիւնքի նիսսէթիպտէ եազմըշ օլտուղումուզ վէճէվլէ, տիւն ագշամ Իրան սէֆարէթխանէսինտէ Տէպիսթան վէ խասթախանէի Իրանեան մէնֆաաթընա օլարագ, սէֆիրը քէպիր էրֆիւտ տէվլէթ ճէնապը էշրէֆ բրէնս Միրզա Ըրզա Տանիշ Խան հաղրէթլէրինին թահթը հիմաեէսինտէ օլարագ միւքէմմէլ պիր միւսամէրէեի մուսիգըյնէ վէրիլմիշ տիր։

Տավէթիլէր՝ սաաթ 3 պուչուգտա սէֆարէթխանէեէ ազիմէթ իթմիշլէր վէ մէէմուրլունը սէֆարէթ թարաֆընտան ալթ գաթ սալօնունտա խմիգպալ իտիլմիշլէր տիր։

Գօնսէրտէ հազըր պուլունան զէվաթը քիրամ.— Ինկիլիթէրա սէֆիրի էսալ. Սիր Նիգօլա Օ'Գօնօր, Ֆրանսա սէֆիրի էսալ. Մ. Գօնսթանս, Սբանիա սէֆիրի էսալ. Մարքի տի Սագրատո, Գարատաղ սէֆիրի էսալ. Մ. Պաքիչ, Բուլգարիա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը, Իրան սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը Սէեատէթլու Ցովհաննէս Խան Ագչէլեան, Պէրթիէ բաշա, Պանգը Օսմանի տիրէքթօրը Սըր Համիլթընը Լանկ վէ մատամը, Պանգը Օսմանի միւտիր մուավինի Բանճիրի պէյ վէ մատամը, Շուրաի Տէվլէթ ազասընտան Միւզիւրիս պէյ վէ մատամը, Շուրաի Տէվլէթ ազասընտան Անտրէա Գօրսա էֆ., Իթալիա սէֆարէթի պաշ քեաթիպի մարքի տի Գարլօթի, միւթէպէրանը Թիճարտան Շամանճեան Խան վէ մատամը, սարրաֆանտան Երեւում Բաբաղեան էֆ. վէ մատամը, կեսարեան պիրատէրլէր վէ մատամլարը, Գարամանեան Արամ էֆ. վէ մատամը, Խազինէի Խասսաի Շահանէ նազըրը աթուֆ. Յովհաննէս էֆ. հազրէթլէրինին քէրիմէսի մատամ Ժուանէ, մատմուզէլ Գօրքի վէ պիրատէրլէրի, Մատամ Մարկոսեան վէ էվլատլարը, միւթէպէրանը Թիճարտան Յակոբեան Գրիգոր էֆ., Սթանպուլուեան Լեւոն էֆ., Պարօն Տօանտոր վէ մատամը վէ քէրիմէլէրի, Մ. վէ մատամ Ալէքսանտր Փանոսեան, Երուանդ էֆ. Եուսուֆեան, Շամանճեանընը քեաթիպի Բօտոլֆ Սամիկ էֆ., Հալաճեան պիրատէրլէրտէն Պետրոս վէ Մարտիկ էֆ.էր, Բուլճիղատէ Գրիգոր էֆ. վէ քէրիմէսի, Իւնիոն սիկուրթա գումբանիասը քեաթիպի Սինան էֆ. վէ տահա սաիր պիր չօգ էրմէնի, Բում վէ Մուսէվի վէ էճնէպի միւթէպէրանը մատամլարըյլա պէրապէր մէվճուտ իտիլէր։ Գօնսէր՝ սաաթ 7 պուչուգտա խըթամ պուլմուշ տը. սէֆարէթխանէյին տէրուն ու պիրունը վէ սալօնլարը օ տէրէճէ սուրէթը միւքէմմէլէ վէ նէֆիսէտ թէզեին իտիլմիշ իտի քի, թէմաշակիրանընն մուճիպը հայրէթի օլմամագ գապիլ տէեիլ իտի. պու հալ՝ սէֆիրը քէպիր էրֆիւ իւտ տէվլէթ տէվլէթլու բրէնս Միրզա Ըրզա Տանիշ Խան հաղրէթլէրինին խարիգիլատէ զէվգը սէլիմվէ հիւսը թապարընա քէմալը վուզուհ իլե չէհատէթ իթմէքտէ իտի։ Հէլէ մէվճուտ օլան ասարը աթիգա վէ նատիրէ՝ գապիլը թարիֆ վէ թավսիֆ տէեիլ իտի. հուզզարը քիրամ ֆէվգէտատ իղազ վէ իբրամ իտիլմիշ վէ հէր քէմալը մէնհուսնիյէթլէ ավատէթ էյլէմիշ տիր։ Թէղանիյէաթընն միւքէմմէլիյէթի հազգընտա սէօզ սէօյլէմէք զախտ տիր. զիրա հէյէթը մուսիգըյնէ՝ էն միւնթէխապ մուալիմլէրտէն միւբէքքէպ իտի։ Պիճէ՝ զաեէթ միւքէմմէլ վէ մունթազամ սուրէթտէ մէպզուլէն թէրթիպ իտիլմիշ վէ պու կիպի խուսուսաթտա մէհարէթը քեամիլէսի պուլունան թօզաթլեան էֆէնտինին իտարէսինէ թէվֆի օլունմուշ իտի։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՒԷՐԸ

ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԶԵՌՈՒԷ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մեծ-Պահքի առաջին օրէն սկսեալ (փետր. 25) «Մանզումէ»ի հետ, իբր նուէր պիտի տանք նաեւ թանկագին գիրք մը

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

Զոր գրաբար քնագիրէն թարգմանեց ՔԱՍԻՄ

Մաքուր աշխարհաբարով ու ժողովրդին հասկցած լեզուով։

Զատ թուղթի վրայ՝ գրքի ձեւով տպուած է և «Մանզումէ»ի մէջ իբր յաւելուած պիտի տրուի։ Ուշադրութեամբ պէտք է ամփոփել «Աշխարհաբար Նարեկ»ի ամէն օրուան թերթերն ու եաքը երբ աւարտի, ամէնքը մէկէն կազմել։

Իբր գիրք՝ զատէն պիտի չծախուի, մինակ «Մանզումէ»ի բաժանորդներն ու ձեռքէ գնողները պիտի վայելեն զայն։ Գաւառներէն պէտք է փութան բաժանորդագրուիլ «Մանզումէ»ի, որպեսզի ժամանակին ձեռք անցնելու համար

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղաքական ժողովը այսօր նիստ կը գումարէ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։ Խառն ժողովը յետաձգած է իր նիստը յառաջիկայ շաբթուան, որովհետեւ Դատական և Կրօնական գործոց Նախարարութիւնը տակաւին լուր մը չէ հաղորդած ի պատասխան այն թագրիրին՝ զոր Ազգ. Վարչութիւնը հաղորդած էր յիշեալ Նախարարութեան, ծանուցանելով Տ. Գէորգ եպիսկ. ի հրաժարականը, և ձեռնարկուելիք ընտրական նոր գործողութիւնները Ստանայի մէջ։

— Տ. Ֆիրայր վրդ. Մարգարեան Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ հրաւէրին համաձայն, տեղւոյն արհեստանոցին մէջ ստանձներ է բարոյական և կրօնական գիտութեանց դասախօսութիւնը, շաբաթը մէկ երկու ժամուան համար։

—Նալը-Դարուի Թաղէն Զաքար անունով անժառանգ ազգային մը, Տ. Գէորգ Սրբազան Երէցկանի միջնորդութեամբ՝ իր ունեցած երեք տուները՝ — որոնք 1200 լիրայի չափ արժողութիւն ունին, կ'ըսուի — մօտերս Ազգ. Հիւանդանոցի հաստատութեան վրայ փոխանցելու խնդիր ըրած է, սա՝ պայմանաւ որ՝ իր և կնոջը մահէն յետոյ՝ այդ երեք տուները՝ Ս. Փրկչեան հաստատութեան սեփականութիւնները ըլլան։

—Ալաչկերտ և Պայազիտի վիճակաց համար՝ առաջնորդական տեղապահի մը պէտքը շեշտուած է այդ գաւառաց մէջ գտնուած եկեղեցական դասուն և ժողովականաց կողմանէ։ Կրօն. Ժողովը արամադիր է արդէն ընտրելի մը ներկայացնելու։

—Մայր-եկեղեցւոյ Դպրաց Դասու Տնօրէն Խորհուրդի ընտրութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի օր։ Ներընտիր դպրապետը արդէն իսկ 9 անդամէ բաղկացեալ եռապատիկ ցանկ մը պատրաստեր է, որուն վրայ պիտի կատարուի ընտրութիւնը։ Միայն թէ այդ ցանկին մէջ փոխանակ անցուելու անուններնը այն դպիրներուն՝ որոնք հին են և իրենց մուտքի թուականով կը կանխեն ուրիշները, 3 հատ բոլորովին նոր դպիրի անուններ անցուեր են՝ իբր ընտրելի, ինչ որ, կ'ըսեն, համաձայն չէ Դպրաց Դասու կանոնագրին։ Կը յուսանք որ առանց նորագոյն վէճերու ծնունդ տալու, տեղի կ'ունենայ նաեւ Տնօրէն Խորհուրդի ընտրութիւնը։

— Ատանայի հայ կին մը, տիկին Մարթա Դասապարեան, իր 100 ոսկիի արժողութեամբ մէկ տունը կտակեր է Սսոյ Կաթողիկոսական աթոռին։

— Ս. Պատրիարքը՝ իր մօրը մահուան առթիւ ցաւակցական նամակ ստացեր է նաեւ Պէրութի առս. հիւպատոս Պ. Կամարականէ։

—Տօք. Պօղոս Թօլօյեան՝ որուն բըժշկական յաջողութիւնները ծանօթ են արդէն, Բարիզի Բժշկական Կաճառէն երկրորդ անգամ ըլլալով վարձատրուած է վերջերս։

—Պոստոնի Բժշկական Համալսարանի դեղագործութեան ճիւղի ուսանողներէն Պ. Մկրտիչ Պօյաճեան, յաջող քննութենէ մը ետք, դեղագործութեան վկայական ստացեր է։

—Պատրիարքարանի մէջ կատարուած նշանախօսութիւնները,—ստորին ածականին վերնալէն ի վեր — երկու շաբաթ կ'ըլլայ որ հրատարակութեան չեն տրուիր, լրագրական քննադատութիւններէն ազդուելով՝ նոր կարգադրութիւն մը ընելու պատճառով. բայց ինչպէս անցած՝ անանկ ալ այս շաբթու 50է աւելի նշանախօսութիւններ կատարուած են, որոնք անուններով հրատարակելու համար, պատկանած պաշտօնական հիւանդութեան պատճառաւ, չեն կրցած հաղորդուիլ ժեղի։

—Իւսկիւտարի Ս. Խաչ Թաղ. Խորհուրդը և քահանաները միաձայնութեամբ, ինչպէս Բերա և Գալատիոյ, յուղարկաւորութեան ծախքերու սակագին մը հաստատած են վեց ստոիճանի բաժանումով։

—Դարակէօղեան Որբանոցի չինութեան յանձնաժողովը վաղն առաւ նիստ պիտի գումարէ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։

— Ասկէ առաջ Մաքրի գիւղի ազգ. գերեզմանատան ոռմնափակման համար Գրիգոր էֆ. Մարեան 300 ոսկի ծախք ըրած էր, և 5000 կանգուն գետնին չուրջը տեղի ունեցած էր այդ ոռմնափակութիւնը։ Բայց գերեզմանատունը պարզապէս ամայի վայր մը մնացած էր, լերկ ու խոպան, զուրկ որ և է բարեզարդութենէ և յարգանքէ։ Արդ, Մաքրի գիւղի Թաղ. Խորհուրդը և Թաղեցիները հանգանակութիւններով ձեռնարկեր են գերեզմանոցի բարեզարդութեան, տնկելով ծառեր, յարդարելով և բաժնելով թաղերը, վերջապէս դնելու համար զայն արժանավայել դիրքի մը մէջ, գործ մը՝ որ աւարտելու մօտ է։

⁂ Դարձեալ 100 լիրայով եպիսկոպոսական ձեռք մը զգեստ պատրաստեր են, ինչպէս կը գրէ նամակագիրը, նախաձեռնութեամբ տեղւոյն տիկիններուն։

— Երուսաղէմայ մայրավանուց հաշիւները ժամանակին պատրաստուած և մատուցուած են առ որ անկ է։ Սակայն չենք գիտեր թէ՝ միաբանական Տնօրէն Ժողովը՝ ինչ պատճառաւ ցարդ միաբանական ընդհանուր ժողովոյն չէ հաղորդած այդ հաշիւները։ Այս մասին «Մանզումէ» ևս կը հետաքրքրուի։

—Երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ՝ 50 էն աւելի նշանախօսութիւններ եղան, որոց մէջ կը գտնուէին Գալֆայեան, Մանուկեան, Գայսէրլեան, Յակոբեան, Գուլյուզեան, Աւագեան, Փափազեան, Գալէնտերեան, Խասիկեան, Նշատաճեան, Բարաղամեան, Պօղոսեան, Կիւմիւշեան, Թիւսիւզեան, Նշանեան, և այլ ծանօթ ազգայնոց նշանախօսութիւնները, ի ներկայութեան երկու կողմանց ազգականաց և տանտերերներուն։

—Բանկալթիի «Աղքատասէր» Տիկնանց տալիք պարահանդէսը յետաձգուած է։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Վիեննա, 20 փետրուար.—Պուլկարիոյթան բրէնսի Թէրսինտա հաղրէթլէրի մէթէնգիրէն պուրանա կէլմիշ վէ ագշամ, Ֆրանսանընը Մանթոն չէհրինէ հարաբէթ իթմիշտիր։

ԼՕՆՏՐԱ. — Ինկիլիթէրանընն հարպ կէմիլէրի՝ ագ ատէնիզէ մանօվրալար իճրա իտէճէքլէր տիր։

ՐՕՄԱ.—Մ. Զանարտէլլի՝ նաֆիա նէզարէթի վէքեալէթինէ թաեին օլունմուշտիր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Մարքի Իթօ Հօնկ Գօնկա միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Լօրտ Սալսպըրի՝ թէմմըլա իատէի աֆիյէթ իթմիշտիր։ Թաճկիյմէք ըէսի միւնասիպթիլէ, միւշարիէյէ Տիւգ իւնվանը թէվճիհ իտիլէճէեի մէվսուգան ըիվաեէթ իտիլիւոր։

— Զիչէք խասթալըզընտան տիւն եէնիւէն 52 մուսապ օլմուշտը։

ՍՕՖԻԱ.—Սոպրանիէ մէճլիսի իչուն, իւլք մուամէլէի ինթիհապիյէ՝ մարտըն իքիսինտէ իճրա օլունճաղտը։

ԲԱՐԻՍ. — Ֆրանսա իլե Վէնէզուէլա պէկինտէ միւնասէպաթը թիճարիյէ վէ սիեասիյէ՝ մայիսին պիրինտէն իթիպարէն իատէ իտիլէճէք տիր։

—Լա Հէյտէն ալընան թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Պօէր մուրախասալարընտան վէսէլ իլէ, Վօլմարանընն Ամէրիգաեա սէեանաթլարը՝ հիւքիւմէթը մէղքիւրէնին թէվասսուրընը իսթէմէք ֆիքրինէ միւպթէնի իմիշ։

ՊԷՐԼԻՆ.— Կիւմրիւք վէ թուզ հասըլաթը գարշուլըգ կէօսթէրիլէրէք ան միլիոն մարգլըգ պիր իսթիգրազ ագամ խուսուսընտա, Դարատաղ հիւքիւմէթի իլէ Ալմանիա սընդիքլերի պէյնինտէ միւզաքէրաթ ճէրէեան իթմէքտէ տիր։

ՎԻԵՆՆԱ. — Մէճլիսը Մէպուսան՝ պիւտճէէնին իքինճի ատֆա օլարագ թէտգըզընա իպթիտար իթմիշ տիր։ Մէճլիսը սեան՝ գուրա էֆրասը հագգընտաքի գանունը գապուլ իթմիշ տիր։

ՊԷՐԼԻՆ.— Կիւմրիւք գօմիսիոնընտա զախիրէ իչուն թաեին օլունճագէն զիեատէ վէ էն աղ կիւմրիւք թարիֆէլէրինին արթիրըլմասընա տարը, գօնսէրվասիօր վէ մէրքէզ վէ լիպերալ ֆիրգալարընն արալարընը պուլմագ հագգընտաքի թէքլիֆ՝ բարամէնթօնընն նազարը գապուլընա արզ օլունմուշ տը։

ՍԱՐՐԱՖԻՏ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսն. Ռում տիւն ագշ. գաբ.	28—24
» » » էն եիւքէք	28—27½
» » » էն աշաղը	28—24
Բումէլի չըմէնտ. ագշմ գաբնտ.	114—
» » էն եիւքէք	114—½
» » էն աշաղը	114—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՏԻՍՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ագսիոնը Օս. լիր.	
Սիկարէթ Ա.	—99
» Բ.	—58
Թրամվայ	5—85
Ժուիանա	1—55
Օպլիկասիոն Թրամվայ	483—
Ասիւրանս	3—57½
Դօրթօրասիոն	0,09,
Թոմմէրսիալ	0,09,3
Լօրիօտ	52—50
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	404—50
Թրանսվասալ	140—
Բրիթիշ թանվիլիթը	475—
Դրէյտի Ֆոնսիէ Լիոիրսիէն	260—
Անատոլը չըմ՝ ագսիոնը	10—20

ԱԳԱՔԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	Ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—05
Մէթալիք	99—
Ինկիլիզ լիրասը	110—05
Ֆրանսըզ ալթունը	87—23
Բօլ	90—20
Դրէսդիզ ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—59

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 19 փետրվար

Ինկ. էհսանը Ինկ. լիրասը	94—43
Օսմ. էհսանը գաբանտը	25—81
» » Բ	51—
« » Գ	27—75
Օսմանլը Պանգասը	12—63
Մըսրը Տուլ. մութթահրէտ	107—63
Պուլկար իսթիգրազը	82—50
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—32½
Թրանսվասալ	5—75
Շարթրէթ	4—25

Բարիզ 19 փետրվար

Ֆրնս էհս. 4% ֆր.	101—15
Եէնի Օսմ. էհսանը գաբանտը	26—50
Բումէլի չըմէնտրֆէրի	116—25
Օսմանլը Բէյժիսի էհսանը	325—
» Պանգասը	569—
Դրիտի Լիոնէ	1059—
Իթալիա էհսանը	100—10
Բուիորիթէ Թիւրք	506—
Օսմանիյէ	
Տուան Օթօման	517—
Սբանեօլ	78—25
Թրանսվալ	144—
Գամպիօ 3 այ վատէ	225—10
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	109—30
Շարթրէթ	108—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—10
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—81
Ֆիորէն Մանտա	21—79
Վիեննա չէքի (գուբօն)	——

()—()—()—()—()—()—()—()—()—()—()

ՄԱՆԶՈՒՄԷՆԻՆ ԹԷՖԻՐԻԳԱՍԸ (66)

ՄԻՒԷԼԼԻՏՃԼԷՐԻ

ԷՖԻԼԷՆ ԷՆՕԼ ԼՈՒԻ ՖԻԼՏՈՒՄ

ՊԻՐ ՍԷՔՍԷՐԻ

Ֆիլ հագըգա օտանընն քէօչէսինտէն պիր ինիլթի իշիտիլիօրը. պու արալըգ Ֆիօլպէրին սատաը Թրիպլիսի չաղրրը. Թրիպլիս օրահա կիթտի. Ֆիօլպէր պիր էլինէ սահանարագ, եէրինտէն տօղրուլտու. օրտուքի.

— Եալընը զմըրզը էֆէ՛նտի։

Թրիպլիս՝ լը Բիւէլլօեա տըշարը չըզմասընը իշարէթ իլէ, «եալընըզըզ» տէտի։

Ֆիօլպէր՝ թէքրար տիւշտիւ. պիր զայրէթ տահա իտէրէք, էնէտ տօղրուլուպ տէտիքի.

— Էօյմէկտէն էվվէլ, սիղէ պիր խըտմէթ իթմէք իսթէրիմ. էվվալըգ գըզընըզ եանի պէնիմ գըզըմ՝ պու սապահ գաչըրըլտը...

— (Հիտտէթլէ) էմրինիզլէ տէեիլմի։

— Խա՛լը, Պու վագտաեի պիր աղ էվվէլ իշիթտիմ. պու խըտեանէթի իճրա իտէն խաին՝ գըզ իլէ արամըզտաքի բապըթաեի պիլմէզ. պու սըրրը օնա սէօյլէմէտիմ. սէօյլէմէլի իտիմ. զիրա, էօյմէք խաթրընա կէլմէէօրտը. պէնտէ անը հիմաեէ իտէպիլէճէեիմէ էմին իտիմ. լաքին չիմտի . . . զէվալլըեը քիմ...

— Լաքին Բօվրէթ նէ՞քէեէ տիր. նէ՞քէեէ.

— Մալօնընն մաղարասընտա.

— Եա՛բապպի.

— Զաբուգ օլունուզ.

— Ուչարագ կիտէրիմ. պու խըտմէթ՝ սիգի ագիվա մազնար իթտի։

Վիգօնթ՝ պու սէօզլերի իշիտէմէտի. Թրիպլիս՝ լը Բիւէլլօեա թէվէճճիւհ իտէրէք, քէնտինէ պագուպ, թէպէսսիւմ իտէն Մարքիզի կէօսթէրէրէք տէտիքի.

— Էյի պիր ատէմսին լը Բիւէլլօ, պունը պու կիւն պիր գաչ խըտմէթին իլէ իսպաթ իթտին. չիմտի սէնտէն պիր խըտմէթ տահա իսթէեէճէեիմ. չու գաբընճըզազը գաեաբարտաքի գուլիպէմէ կէօթիւր.

— Օրահա գատար կիտէմէզ.

— Գօնթ Վէրնօյ պիր աթ հօլլահաճագ։

— Օլտու.... սէնի նէ վագըթ կէօրէճէեիմ.

—Պիր գաչ սաաթ սօնրա. էկէր պէնի կէօրմէզսէն, Մալօեը կէօրտիւեինի եէրտէ պաշընա պիր գուրշուն եաբըշտըրմաղը ունէթմա. Ալլահա ըսմարլատըգ.

— Օ ճիհէթտէն չիւպհէ իթմէ։

Պիր աղ սօնրա Թրիպլիս՝ չաթօնընն պիր գաբուսընտան չըգուպ, մուգատէմա թարիֆ իթտիեէմիզ Մալօնընն մաղարասընա տօղրուլտու։

⁂

Էլիզապէթ տախի Թրէանատան չըգաբգտան սօնրա, մէղքիւր մաղարաեա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգմըշտը. եէզիտ գաբը՝ մէրամընա մուվաֆֆագ օլամամաը իւզէրինէ, ֆիկրինտէ թէսավվուր իթտիեի պիր թագըմ գանը ալանլարը Մալօեա էմր իթմէք իւզրէ կիտիեօրտը. Մարքի՝ սէրվէթինի Մարքիզէ վասիյէթ իթմիշ օլտուղունտան, սէրվէթէ տէսթրէս օլմագ՝ անճագ Մարքիզին գաթլընա վէ եախտա վասիյէթնամէյին էյտէ իտիլմէսինէ վասիյէթ իտի։ Մարքիզ՝ նամսըլ մահվ իտիլմէյի տիր. զիրա, չիմտի էվվէլքինտէն զիեատէ Թրիպլիսին հիմաեէսինէ կիրտի. վասիյէթնամէեի նամսըլ էլտէ իթմէյի տիր. օ տախի Թրիպլիսին էլինտէ պուլունուեօր. Մարքի տը Թըրէանընն սէրվէթինէ մալիք օլմագ իչուն, մէվճուտ օլան պու իքի վասրթաեատա Թրիպլիս գարշը կէլիեօր։ Էվվէլա Թրիպլիսի սօնրա Լօրանը օրթատան գալտըրմագ լազըմ կէլիեօր։ Իշթէ Էլիզապէթին դուրտուղը գանը բլան պու իտի։ Մամաֆիհ, կիւճիլեեի իլէ պէրապէր, պունլար օրթատան գալգտրգտան սօնրա պիլէ, իշ չիւպհէլի իտի։ Պիրտէն պիրէ իքի ատէտին զախպ օլմասը՝ վէ Ֆօլպէրին վէֆաթը՝ չիւպհէեի մուճիպ օլմամ մը. էօյլէեա, ազ պիր չէյտէն չիւպհէլէնմէք ատիյէնին գախտէսի օլտուղունտան, խարիգիլատէ օլարագ, պէօյլէճէ իքի ատէտին գաթը՝ սօնրա Թրիպլիսին նօթերէ թէսլիմ իթտիեի չիւպհէսիզ օլան վասիյէթնամէ զուհուր իտէր վէ • վասիյէթնամէտէ՝ Մարքինին սէրվէթինտէն Մատմուազէլ ճէնապարընը մահրում իտէր պուլունուրսա, պու՝ պիր գազա նէվինտէն վէֆաթմամը եօգսա պիր ճինտաեէթէմ համ օլունմագ իճապ իտէր։

Նէ գատար ազ ազբաը պիր ատէմ օլսա, պունը ճինտաեէթէ համ իտէճէեի աչիքտար տը։

Նէ Թրիպլիսի նէ Մարքիզի գաթլ իթմէքտիրլն եալընը Թրիպլիսի թուրարագ վէ գօրգուրարագ, վասիյէթնամէեի էլինտէն գուրթարմագ չարէսի տէ վար տը։

(Տէվամ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՆՏ Ս. ԽԱՆԶԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԳՐ. ՄԻՋԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

16ԺԱՄ, ԺԱ-240 ԷՋ, բազմաթիւ պատկերներով և 2 քարտէսներով։

—« ԳԻՆ 5 ՂՐՇ. »—

—«═»—

ՆՇԱՆ - ՊԱՊԻԿԵԱՆ Նորահաստատ գրատունը գոհ սիրտով կը ծանուցանէ թէ կրցած է ամբողջովին «Նոր ուղղութիւն»ով ու «Նոր մեթոտ»ով Աշխարհագրութիւն մը հրատարակ հանել։

Այսիրտ, բայց ամբողջական տեղեկութիւններ Բնական Աշխարհագրութեան վրայ, Քաղաքական Աշխարհագրութեան անհրաժեշտ ու էական ծանօթութիւնները միայն, առանց սակայն ո՛և է չորութեան սիրելի պիտի ընեն այս գիրքը աշակերտին և ուսուցիչին համար ալ միանգամայն։

Այն խնամք տարուած է աշակերտին միշտ նոր գիտուն փնտռել դրդելու։

Միմիայն մեր այս գիրքին համար պատրաստուած «բոլորովին Նոր» բազմաթիւ պատկերներ աւելի կը գիրքին ընագրին «ամբողջական» հանգամանքը։

Վստահութեամբ կրնանք ըսել թէ նոյն իսկ շատ հարեւանցի ակնարկ մը, պիտի կրնայ համոզել ընթերցողը, թէ «բացարձակապէս» նոր փորձ մըն է մեր այս աշխատութիւնը։

Հասցէ՝

Գրատուն ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 60, Էսկի-Զապթիէ ճատտէսի.

ՄԻՆԱՍ Գ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ԵՒ

ՈՐԴԻ

19, Կ. Պոլիս, Մէհմէդ Բաշա Խան, 19.

Երկար ժամանակէ ի վեր իր յանձնակատարի հանգամանքով ծանօթ Մինաս էֆ. Քէչէճեան, ընկերակցութեամբ որդւոյն Յարութիւն էֆ.ի, երեք տարիէ ի վեր բացած է նաեւ ԿԵՆԱՑ և ՀՐԴԵՀԻ ապահովագրութեան սենեակ մըն ալ, բնաբան ընտրելով ունեցած ընկերութեան օրէնքները ամենայն ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԵԱՄԲ և խիստ ՃՇԳՐՏՕՐԷՆ բացատրել։ Արդէն ապահովագրական ճիւղին մէջ ըրած յառաջդիմութիւնին գրաւական մըն է ժողովրդին բարձր համարման։

Հարկ չկայ այլ եւս տատամսիլ ապահովագրելի մը ընտրութեան համար։

Դիմեցէ՛ք ամենայն վստահութեամբ

ՔԷՉԷՃԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ՝

ուր պատրաստ կայ միշտ ապահովագրական այն պատուաւոր պաշտօնեան որ իր հեղինակած գրքոյկովը ալ հանրածանօթ է։

Լ'ԻՆԹԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻԵ

Բարիսէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նումէրօլու տաիրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՐԱՒԻԹ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ — 107,000,000 ֆր.
Սէնէնին մագպուզաթը 21,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 252,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլերին գրյմէթի 19,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄՐ ՇԻՐԱՒԻԹԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիր 260,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԻՒԹ դաեէթ միւսաիա չէրաիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա դայտ իտէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱԼԸ տախի միխթէլիի սուրէթաէ վէ խուսուսի էհվէն։

ֆիեաթլա էօմիր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐԻՒԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանդ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ամանոր տախի Կալաթատա «Պանդ Օթթօման» գարշըսընտա տը։

ԲԱՐԻՋ ՍԷՐԿԻՒԻ ՈՒ ՇՈՒՄԻԱՆ

1900

ԱՄԵՐԻԿԱՆԸՆ ԷՆ ՄԵԾՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՑ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

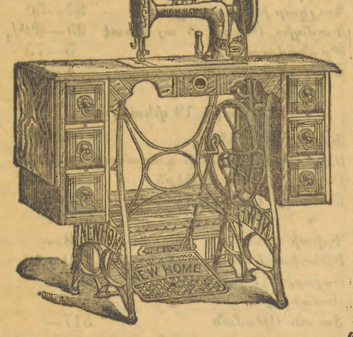

Մէկ քիւր Սէրկիի Ումումիսնէ միւքեմֆիթը, HORS CONCOUR բէգաէքսիպ գազանմը տը։

Էն ուփագ թէվֆիքիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչիւն եէկեանէ աճէնբաար Ա.ՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուսթը Սթանպօլտա, Պահճէ Գարուսրնտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իզէրինտէ։ ՇԻՒՊԷԼԷՐ Իզմիրտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիօն Գարահիսարտա վէ սաիրէ։

ՃԷՑԼԱՆ

ՀԱԶԸՐ ԷԼՊԻՍԷ ԻԶՈՒՆ ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԱՂԱԶԱ

ԶԱՐԻՖ, ՈՒՃՈՒԶ ՎԷ ՏԱԵԱՆԸԳԼԸ

Սուլթան Համիտնտա եէնի աչըլան մէյտանա նազը, Բինթօ խանընըն խարիճինտէ, Ն. 2։

ՃԷՑԼԱՆ մաղազասընտա զարիֆ, տաեանըգլը, ալէա վէ հէր մէվսիմին մօտասընա վէ հիւանը թապաթա մուվաֆըգ վէ հէր սինէ վէ վիճուտէ ուչկուն էրգէկ վէ գատրն վէ չօճուգ էլպիսէլերի մէվճուտ պուլունուր։

ՃԷՑԼԱՆ մաղազասընին միւէսոսիի Ռուբէն Մաղաքեան՝ պիր չօգ սէնէլիք թէճրիպէլերինտէն, միւշթերիլերինին տախի խութիֆատ իթմէսինի արզու իտէրէք, հէր պիր լիպաս իչուն օլ տէրէճէ ուճուզ վէ զապիւք իչիրա ֆիթթլար թագտիր իթմիշ տիր քի, եէրլի վէ էճնէպի հիչ պիր մաղազա քէնտիսի իլէ բէգապէթ էտէմէզ։

Միւհիմբէրէմ միւշթերիլեր՝ պիր թէշրիֆիլերիյէ մէզքիւր հագըգաթը թասրիգ պուեուրքաճալար տը։

Էմր պույրուլտուղը հալտէ, էօլչիւ իւզէրինէ զանէթ եագըշըգը էլպիսէլէր տախի իմալ օլունուր։

ԲԱՁԱՐԼԸԳ ԵՕԳ ՏԸՐ։

ՆԻՒՄԷՐՕՍԸ 2 ՂՐՇ. ՏԸՐ

ԲԱՁԱՐ կիւնլէրի տախի ԱԶԸԴ տը։

ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՑԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ

ԵԹԷ կ'ուզէք առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու ազնիւ սիկառի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Յովսէփ Էլակէօզեանի

ՏՕՔԹՕՐ

անուն բուն իտալական ամենաընտիր սիկառի թղթերը, որոնք եթէ ուրիշներէ ճշգրիտ առուելութիւն մը ունին, այս է որ իր չափին մէկ մասը յատկացուած է սեղ-օոյս (Իզմիրի) Ներսէսեան Որբանոցին։ Ամէն Հայ զայն գործածելով, թէ՛ ուղղակի նպաստած կ'ըլլայ գթասիրական հաստատութեան մը և թէ իր պէտքը լրացուցած։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Վաճառատունս կը գտնուի նաեւ ուրիշ սիկառի թղթեր։

ԹԷՑ, ԹԷՑ, ԹԷՑ

Հնդկաստանի և Զինաստանի ամենաընտիր թէյերը բերել տուած եմ։ Զմեռուան այս ցուրտ օրերուն շատ յարմար կուգայ ստամոքսներ տաքցընելու։ Անարատ և մաքուր։

Դիմեցէ՛ք անդամ մը միայն, ու յետոյ փոխեռանդն պիտի վազէք ինքնին։

Այս տեսակ գործերու մէջ իմ ունեցած բազմամեայ փորձառութիւնը կը բաւէ երաշխիք մը ըլլալ սիկարի թղթին և թէյին ազնուութեան։

կը ծախուին՝

ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՐԱՆԱԿ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԶԵՂՔ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Իզմիր, Բէյտարմալըքլար-Պազը

ՅՈՎՍԷՓ ԷԼԱԿԷՕԶԵԱՆԻ

Վաճառատունը։

ՈՒԷՍԳԸՐՆ

TORONTO 1834 WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԳՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍՑԵԼ ԹՕՐՈՆԳՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷՍՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆՍԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանվարքն մէճմուա	ֆունտ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա շիւպէսինին միւաթիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Անանիատի Խան, Ն° 20, 21, 22։

Թաշրալարատա իշկիւղար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տը

ԻՒԹԱՐ.— Շէֆրիմիղին էն մատրուգ Ֆրանսըզ վէ Ամման գումբանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլուռզը հալտէ Ուէսթերընքի 125 % տիր։ Իլթէ պու հագիգաթ Ուէսթերն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթթիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տը։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԹՒ Ի ՊԱՐԻԶ

Թագադրուած

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտուէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու դերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալօկը ծրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրտաքեաք և Կ. Իսճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի տարեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցակագրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻՋ.—ՊՊ. Լաքառիէռ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէն։
ՊՈՄՊԱՑ.— ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Իսճիճեան Որդիք.
ՎԱՐՆԱ.— Պ. Կէռն Արտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։

ԻԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բսօվատալ։
ԶՄԷՐՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻԻՊ.— Պ. Մ. Բափուսս.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՕՆ.— Պ. Պ. Պեարոսեան Եղբարք։
ՏՐԱԳԻԶՕՆ.— Պ. Արիս Կ. Իսճիճեան.

24—10

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա	մէրի իւլ իճրա	էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.	19,534,276
»	»	եանկընը » »	460,267,203
»	»	» բրիմի »	1,438,965

Էօմիւր էօվրինի վէ չօճուգլար իչիւն միւթէմիլ չէրաիթ իլէ սիկուրթա ագա իտէր

Եանկը- էորը հէր նէվի պէնա վէ էշա իւզէրինէ սիկուրթա ագա իտէր։

Նէֆէսի- էոպէրբը- էորը մալ, էվրագը նագամիյէ վէ վաքոր սիկուրթասրը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896տա 18½ %, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմեթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթաէ Լօնտրատա Գրէտի Լրոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, (Սօֆիատա Պանգ Նատիոնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իշիւն միւտատիա վէ միւթէպէր քէֆալէթլի ամէնթլէր արանըլսյոր Թիւրքիա իշիւն ումումի ամէնթէ ԱՐԾԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէկպանի սօգագ, ճէտիտ խան

Թիւրքիա իշիւն ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԷԼԱՑՏԻՏԻ

Բարիսատէ իւքմալը թանսիլ էթմիշ վէ էվրօթանըն էն մէշհուր խասթախանէէրինտէ ամէլիյատի կէօրէրէք, օն եէտի սէնէ տախի իճրատի թրպապէթէ քէսպը վուճուտի էյլէմիշ տիր։

Թապիպը մուսամիլէյի կէօսթրա վէ միտէ իւլէթլէրինի եանի նէզլէր սատրիյէներ, նէֆէս տարլըզընը, ագ ճիրէ ուփանէթէրինի խուսուսիյլէ վէրէր խասթէլիթինի, իսթիհարլարատա միզմին էօքսիրիւք վէ տամարլարը թէսալլուպ իթմէսինի, էմրազը գալպիյէէնի, հազմսըզլըզը, ինգըլազը, միզմին խնալը, միտ ալըրսընը, միտ կէնիշլէնմէսինի, գանը պասուրը, գարընատա սու տօղմասընը, գարամիրէր խասթալըգլարընը, իտրարատա չէքէր վէ եուսուրթա ագը պուլունմասընը, էմրազը մէքրօպիյէտի վէ գան խասթալըգլարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագգբյեանթը ֆէնտիրէ ժուճիպինէ էն սօն ուսուլը թրպպի վէճիլէ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մուսամիլէյի՝ տէօրթ սէնէ պիր մուատէթ զարբընատա վասի պիր ֆրէնկը խասթախանէսի սէր թրպապէթինտէ պուլունարագ, պու էնմատ թուսուսի թէտավի էյլէտիսի խասթալարատան մատատա, ֆրէնկիսէ վէ պէ սօղուգլուղունա մուպթէլա օլմուշ տէօրթ պին գատար էշխասը թէտավի էյլէտիսի ճիրէթլէ, պու իւլէթլէրին թէտավիսի խուսուսընատա ֆէվգէլատէ մէհարէթի քէպպ էյլէմիշ օլուուղունատան, հրքէք վէ գատրպարատա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիսիր վէ պէ սօղուգլուղունու վէ արլըրատէս դասըլ օլան սէս գըրբգլրն ղրը վէ կարպարը վէ տէրի ուփանէպլէրինի վէ իարար տարլըզընը վէ իւքթրատը մէսատէրի վէ վէզարիքը թէնասիլիյէ իճրասընատա նօգսանիյէթի սուրէթը միւքէմմէլէտ վէ թէճարիպը միւթէատիտէսինի թէրագգբյեանթը ֆէնտիրէ իւլէ պիրէլէյտիրէրէք ազ զէման զարբընատա թէտավի էյլէր։

Տէր Ալիկսէտ հէր հանկը թապիպ իւլէ խթէիրլուրսա գօնսիլիօ օլունապիլիրի կիպի, էվրօպանըն էն մէշհուր ալթըպպասը իւլէ տախի պիլ մուխապէրէ գօսսիլիօ իճրա օլունուր։

Վիլանթը Շառանպէէն թարդիրէն մուրաճաաթ իտէշէք զէվվաթը՝ օրատաքի թապիպլէն պիր բարօրունը եախուտ մուքասսալ պիր թարիֆնամէ կէօնտէրմէյէրի էլէշմէ տիր։

Բաղարատա մատատա, հէր կիւն սաաթ ալթըյա գատար, Գուսգաքուտա Զրիքթէ Կէլիսէր ճատտէսինտէ 13 նումէրօլու խանէէտ, սաաթ Դաէն 8½ա գատար Սիրքէճիտէ Պազը Ալի ճատտէսինտէ Թիւրքիյէ եճզանասէսինտէ։ Սաաթ տօգուզտան օն պիրէ գատար Մուլթան Պաեազիտատէ, Սգճիլար պազընատա Սիեէմեան էֆ նէնն Պաեազիտ էճզանասէսինտէ խասթէկեանը գապալ էյլէր։ Ֆագիր օլանլար սալը կիւնլէրի մէճճանէն մուսաեէնէ օլունուր։

ՍԱԹԼԸԳ ԱՐՍԱ

Պօղազիչինտէ Սարբեար եէնիմահալլէսինտէ Բաղարպազը գարազալը գուրպինտէքի ճէսիմ արաա, չէչիմբը մուէտիտլի իւլէ սաթիլանընատան, արզու իտէճէք զէվվաթըն, Շէրիֆ բաշա խանընտա, 32 Ն. օտայա վէ եախօտ մաթպուսայա միւրաճաաթը իլան օլունուր։

«ՄԱՆԶՈՒՄԻ»Ի ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

ԷՏԻՐՆԷ.— Մեր Մեծ. գործակալ Յովհաննէս Սիմոնեան էֆ.ի դիմելով կարելի է բաժանորդագրուիլ «Մանզումի»ի։

ՄԱՐԶՈՒԱՆ.— Սուետիս էֆ. Կիւլպէնկեանի դիմելով կարելի է «Մանզումի»ի բաժանորդ գրուիլ։

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

)(117)(

ԹԷՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖԷՐԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ՆԵՍԱՆԴԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

Եթէ ուրիշ պարագայի մէջ ըլլար, Յովհաննէս չէր կրնար այնչափ դիւրութեամբ օձիքն ազատել միւս նաւաղներուն ձեռքէն, սակայն այս դաժանաբարոյ նաւապետ արդէն ասելի դարձած էր ամէնուն ալ և նաւուն մարդիկը մէկ կողմէն կ'ուրախանային անոր ամբարտաւանութեանը Ջախջախուելուն, միւս կողմէ ալ կը հիանային Յովհաննէսի ճարպիկութեանը վրայ որով անգլիացիէ մը աւելի դիւրութեամբ կը գործածէր կռուինները։

Սըր Սէմսըն անմիջապէս պատոյ առեան մը կազմեց շղթանաւին մէջ ուր երկու կողմն ալ լսուեցան վկաներով։ Յովհաննէսի անմեղութիւնը հաստատուեցաւ, իսկ նաւապետը որոշուեցաւ պաշտօնէ դադրեցնել և յարմար տեսն դատել ձեռնհաս տեսնելի առջեւ։

Այս դէպքը խոր տպաւորութիւն ըրաւ ամէնուն ալ վրայ և պահ մը Սէմսընները զուարթութիւնը խանգարեցաւ։ Յովհաննէս ներողութիւն խնդրեց երկու ամուսիններէն ու Պէաթրիսէն, իրենց առթած յուզումին համար։

Հետեւեալ օրը ամէն բան իր սովորական վիճակին վերադարձաւ։ Յովհաննէս այս առթիւ ատիճան մը եւս բարձրացած էր ամէնուն ալ աչքին։

Ե.

Տաղտուկը հետզհետէ զգալի կ'ըլլար շղթանաւին մէջ որ դեռ կը դանդաղէր Կարմիր ծովուն վրայ, հողին մաշեցնելով ուղեւորներուն։ Ընթերցանութիւն, պատմութիւն, նուագ, հեռադիտակներ, գրքեր, հանդէսներ, նկարներ, ամէնքն ալ կորսնցուցին իրենց այժմէութիւնն ու Սէմսընները՝ մանաւանդ կիները, դրեթէ կը զղջային լուսնեայն, այս տաժանելի ուղեւորութեան մասնակցելնուն առթիւ։

Վերջապէս Սուէշէ մեկնելէ հինգ օր վերջ հակայ խութերը սկսան շատնալ ծովուն մէջ, ինչ որ բաւական ապացոյց էր թէ ցամաքին մօտեցած են։ Այս ուրախարար երեւոյթէն քաջալերուած՝ կրկին ոգեւորուեցաւ պաշտօնատարին խումբն ու Յովհաննէս բոլորովին տարօրինակ երեւոյթ մը մատնացոյց ընելով.

—Ահաւասիկ նորութիւն մը, ըսաւ, որուն ընաւ ակնանտես եղած չէի։

Ամէնքը մէկէն իրենց ուշադրութիւնը դէպի որոշեալ կէտը դարձուցին ու Վիլեամ ամէնէն առաջ տեսնելով.

—Զարմանալի՛ բան, բացագանչեց, անաւասիկ ձուկեր որ կը թռչին։

—Այո՛, այո, կրկնեց Պէաթրիս, ձո՛ւկ են թէ թռչուն։

—Թէեւ թռչունի կը նմանին, բայց ձուկ են, յարեց Յովհաննէս։

Իրենց այս խօսակցութեան պահուն ձկներու թիւն հետզհետէ սուաարացաւ որոնք ծիծեռներու նման կը թռչէին ծովուն երեսէն, կատարեալ պատրանքն ընծայելով թռչունի։ Մէկ քանի յանդգնագոյններ խիստ շատ բարձրացան ծովէն և չկրնալով երկար ժամանակ պահել իրենց հաւասարակշռութիւնը օդին մէջ, շղթանաւին վրայ ինկան։

Անկարելի էր բացատրել ազմուկը, խուճապն ու իրարանցումը, որ կը տիրէր այս առթիւ տախտակամածին վրայ։ Մեծ, պզտիկ, ամէնքն ալ ձրկներուն գլուխը հաւաքուած՝ խորաղնին աչքով կը դիտէին այս նոր երեւոյթի տեսարանը։ Յովհաննէս որ իր ուղեւորութեան ամէնէն անն ման մասն իսկ կ'արձանագրէր յուշատետրին մէջ, անմիջապէս բացաւ զայն ու սկսաւ նշանակել։ Առաջին նաւապետը որ գիտուն անձնաւորութիւն մըն էր ու բարոյական փոխարինութեամբ կ'ուզէր սիրոյը առնել Յովհաննէսի։

—Ինչ կ'ընէք, բարեկամս, հարցուց ծիծաղելով, թռչող ձո՞ւկը կ'ուրուանկարէք, օգնեմ ձեզ, եթէ կ'ուզէք։

—Ո՛հ, չնորհակալ եմ։

—Ընդհանրապէս քան սանթիմ մեծութիւն կ'ունենան և մութ կապոյտ են ու ինչպէս կը տեսնէք երկար թեւեր ունին թռչելու յատուկ։ Հնդկական ովկիանոսին մէջ ուրիշ խոշոր ձուկ մըն ալ կայ որ լուսնի ձեւով է և լուսաւոր սկաւառակ ունի, հետեւաբար երբ ծովուն վրայ լողայ, լոյս կը սփռէ չորս դին։

Զուկին խնդիրը բաւական նիւթ հայթայթեց խօսակցութեան որ ամենէն աւելի ցամաք հանելու աճապարանքին շուրջ կը դառնար։

Պէաթրիս որ դիտակով ցամաք կը փնտռէր շարունակ, ուրախութեան աղաղակ մը արձակեց. հեռուն դրօշակ մը տեսած էր

—Ահաւասիկ Ատէն հասանք, գոչեց։

Բայց երեք ժամ ետք միայն հասան հոն որ ժայռի մը վրայ կառուցուած զինուորական դղեակ մըն էր և դրօշակով կ'ողջունէր նաւորդները։

Առաջին անգամն էր որ ցամաքի յոյսը կ'արծարծուէր իրենց մէջ որ նոր կորով ներշնչեց և երեք ժամ ետք հասան Ատէնի նաւահանգիստը։

Թէև երկար ու վտանգաւոր ճամբայ մ'ունէին իրենց առջեւ, սակայն Ատէնի ցամաքը լոյս երեւցաւ ամէնուն աչքերուն համար և քանի որ չոգենաւը տասը ժամու չափ պիտի մնար նաւահանգիստին մէջ, Սըր Սէմսըն՝ ազնկանը թախանձանքներուն չի կրնալով դիմանալ, որոշեց այցելել քաղաքը։ Շոգենաւը հազիւ կանգ առած՝ պաշարեցին զայն բազմաթիւ մեծ ու պզտիկ նաւակներ որոնց մէջէն բարձրացած աղաղակները, գոռում գոչումն ու պօռչտուքները տխուր տպաւորութիւն կ'ընէին ուղեւորներուն վրայ։ Բնիկներ՝ կիսամերկ ու թխադէմ, պատուած ձորձերով ու աղտոտ քուրէներով, հրամաններ գլխաւորաբար կը յարձակին մուլեգին չուտիկութեամբ ու կը շուլլուին շղթանաւին սանդուխներէն, ամէնէն առաջ ներս խուժելու և իրենց ապրանքը ծախելու եռանդով։

(Շարունակելի)

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

Միւմանիէյի՝ օն պիր սէնէ մուգատաէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շառանէէն պա չահատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ զայրէթ ու խութիգամէթիւլէ վէ քէսին հիւսնիւ թէվէճճիհ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ, երբապը նամուս վէ լիյագաթատան վէ պիրինճի սընըֆ տաւա վէքիլէրինտէն մասուրէ պիր զաթ տը։

Թէնտիլէրի՝ հէր նէվ Շերի, Հուգուգ, ճէզա վէ Թիճարէթ տավալաբընը տէրէօճտէ իտէր։

Պիր մէպլաղը մաքիմ մուգավիլինտէ ալթը այլէգ վէ սէնէլիք ապօնէ գայտ վէ գապուլ իյլէր։

Տավալարը հագգընատա մէճճանմաքիմամի ալմագ խթիէնէլերէ պէյէտը բէյ վէ իթմայը մաքիմամատան գաչընմագ։ Էքսէր տավալարատան բէչին իւճբէնի ալմատաղը կիպի, բէք չօգալբընատա սուլէն թէվվիյէտէ գուսուր էյլէմէզ։ Սապակարը տաաթ 2—6ես վէ ագշամլարը տախի 9—11է գատար եազբխանէսինտէ պուլունուր։

Իտարէխանէսի՝ Պազը Ալի ճատտէսինտէ Մուսուլ խանընատա 22, 23 վէ 24 նումէրօլը օտալար տը։

)(117)(

ԳԱՍԻ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ՆԵՍԱՆԴԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

Եթէ ուրիշ պարագայի մէջ ըլլար, Յովհաննէս չէր կրնար այնչափ դիւրութեամբ օձիքն ազատել միւս նաւաղներուն ձեռքէն, սակայն այս դաժանաբարոյ նաւապետ արդէն ասելի դարձած էր ամէնուն ալ և նաւուն մարդիկը մէկ կողմէն կ'ուրախանային անոր ամբարտաւանութեանը Ջախջախուելուն, միւս կողմէ ալ կը հիանային Յովհաննէսի ճարպիկութեանը վրայ որով անգլիացիէ մը աւելի դիւրութեամբ կը գործածէր կռուինները։

Սըր Սէմսըն անմիջապէս պատոյ առեան մը կազմեց շղթանաւին մէջ ուր երկու կողմն ալ լսուեցան վկաներով։ Յովհաննէսի անմեղութիւնը